

Op zoek naar een lieve vrouw

*Huwelijksrelaties tussen Nederlandse mannen en
Filippijnse/Thaise vrouwen*

**Bachelorscriptie Sociologie
Erasmus Universiteit Rotterdam
Rotterdam, September 2008**

Romana de Roodt (295014)
Maureen Tan (294343)
Faculteit der Sociale Wetenschappen
Sociologie

Voorwoord

Ter afsluiting van onze bacheloropleiding hebben wij, Maureen Tan en Romana de Roodt, deze bachelorscriptie geschreven. Als onderwerp hebben we gekozen voor gemengde huwelijken tussen Nederlandse mannen en Filipijnse of Thaise vrouwen. Dit onderwerp heeft onze interesse gewekt doordat het ons opviel dat er steeds meer aandacht wordt besteed aan geliefden die uit verschillende werelddelen komen. Vaak blijft deze aandacht in de media op een oppervlakkig niveau. Door onze bachelorscriptie aan dit onderwerp te wijden hebben we meer geleerd over de achterliggende factoren die een rol spelen bij het ontstaan van dit soort relaties.

We hebben met groot genoegen aan onze scriptie gewerkt. We willen onze dank tonen aan onze respondenten. We zijn hun er dankbaar voor dat ze hun persoonlijke verhaal aan ons kwijt wilden. Dankzij hun medewerking hebben we deze scriptie tot stand kunnen brengen. Tevens willen we ook onze begeleider, Theo Veld, bedanken voor zijn adviezen en de goede begeleiding.

Augustus 2008,

Maureen Tan en Romana de Roodt

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1. Inleiding	5
2. Centrale begrippen	7
3. Probleemstelling en relevantie	9
3.1 Probleemstelling	9
3.2 Maatschappelijke relevantie	10
3.3 Wetenschappelijke relevantie	10
4. Theoretische onderbouwing en verwachtingen	12
4.1 Inleiding	12
4.2 Homogamie bij partnerkeuze	13
4.3 Etnisch gemengde huwelijken binnen Nederland	16
4.3.1 Kenmerken van de bredere omgeving	16
4.3.2 Kenmerken van de directe omgeving	18
4.3.3 Verschillen in marktposities op de huwelijksmarkt	19
4.4 Huwelijksmigratie	20
4.4.1 Huwelijksmarkt in België	21
4.5 Motieven en typering	23
4.5.1 Motieven voor het zoeken naar een Filippijnse of Thaise vrouw	23
4.5.2 Stereotype van de Filippijnse en Thaise vrouwen in de commerciële huwelijksbemiddeling	
4.6 Factoren voor de bevordering van de huwelijksmigratie	27
4.6.1 Factoren voor de bevordering van huwelijksmigratie vanuit de Filippijnen	27
4.6.2 Factoren voor bevordering van huwelijksmigratie vanuit Thailand	28
4.7 Ontmoetingskanalen	30
5. Onderzoeksopzet	32

6. Onderzoeksresultaten	36
6.1 Onderzoeksresultaten respondenten	36
6.1.1 Keuze voor een Filippijnse/Thaise vrouw of Nederlandse man	36
6.1.2 Kanaal waarlangs de partners elkaar hebben leren kennen	45
6.1.3 Verschillen die in het huwelijk aan de dag treden	48
6.1.4 Omgeving	57
6.1.5 Migratie	59
6.1.6 Omschrijving eigen partner	60
6.2 Onderzoeksresultaten koppels	61
6.3 Verbanden met leeftijd en opleiding	67
6.4.1 Verbanden bij de mannelijke respondenten	67
6.4.2 Verbanden bij de vrouwelijke respondenten	72
7. Conclusie	77
7.1 Uitkomsten verwachtingen	77
7.2 Beantwoording probleemstelling	82
7.3 Kanttekeningen	84
Literatuurlijst	85
Bijlagen:	87
Bijlage I: Vragenlijsten	87
Bijlage II: Gegevens respondenten	92
Bijlage III: Aantal huwelijken gesloten in de periode 1997–2001 naar herkomstland van de allochtone partner, stand 1 januari 2002	94

1. Inleiding

In deze scriptie willen wij de verklaring achterhalen hoe het komt dat Nederlandse mannen en Filippijnse/Thaise vrouwen een relatie met elkaar aangaan. In onze scriptie zult u zien dat er vooral in Nederland nog vrij weinig onderzoek naar dit fenomeen is gedaan, terwijl er in België wel wetenschappelijke onderzoeken over dit onderwerp bestaan. In Nederland is het meer de media die aandacht geeft aan deze zogenaamde “bruidendorlanden”. Onder bruidendorlanden vallen vooral landen uit Oost-Europa, Zuidoost-Azië en Zuid-Amerika (hierbij moet u denken aan landen als Polen, Rusland, Thailand, de Filippijnen, Brazilië en Colombia). Kenmerkend voor deze landen is dat veel vrouwen uit die landen vaak trouwen met een westerse man en zich dan vestigen in het herkomstland van hun man.

“Vaak zijn het (mannelijke) autochtone Nederlanders die trouwen met een buitenlandse partner. Deze partners komen onder andere uit Polen, Rusland, Thailand, de Filippijnen en Brazilië” (De Beer & Harmsen, 2003).

Wij richten ons onderzoek op vrouwen uit de Filippijnen en Thailand die trouwen met een Nederlandse man. Wij hebben gekozen voor de Filippijnse en Thaise vrouwen, omdat het voor hen vooral lastig is om op een andere wijze naar Nederland (of naar een ander westers land) te migreren. Vaak kunnen zij alleen hun eigen land ontvluchten als zij werk hebben in een ander land. Deze vrouwen werken dan bijvoorbeeld als au pair of schoonmaakster bij buitenlandse families. Voor bijvoorbeeld de vrouwen uit Polen zal het veel makkelijker zijn om te migreren, hierbij moeten we denken aan de opengestelde grenzen van de EU.

Ook zijn er grote verschillen tussen de twee Zuidoost Aziatische landen en Nederland, wat het interessant maakt om de relaties tussen Filippijnse/Thaise vrouwen met Nederlandse mannen te onderzoeken. Als we het hebben over de grote verschillen kunnen we denken aan bijvoorbeeld de cultuur, taal en economische omstandigheden.

Tabel 1.1. Gemiddeld jaarlijks aantal huwelijken tussen een autochtoon en een Filippijn of Thai in de periode, 1997-2001

Herkomstgroepering	Totaal	In % van totaal aantal huwelijken van betreffende herkomstgroepering
	absoluut	%
Filippijnen	162	90
Thailand	181	98

(bron: De Beer & Harmsen, 2003)

Bovenstaande tabel geeft aan dat mensen afkomstig uit de Filippijnen en Thailand erg vaak trouwen met een autochtoon. Dit tabel geeft echter niet aan of het mannen of vrouwen betreft.

Wij vinden het interessant om te onderzoeken waarom mensen kiezen voor een partner met een andere cultuur, taal en economische situatie. Ook valt het natuurlijk op dat ze een partner zoeken uit een land dat ook nog eens erg ver weg ligt van het land waarin ze wonen. Waarom hebben mensen nou juist de voorkeur voor een partner uit een heel ander werelddeel? Willen de vrouwen echt een westerse man om hun economische positie te verbeteren? Wie zijn die Nederlandse mannen die op zoek gaan naar een Filippijnse of Thaise vrouw? En waarom zoeken zij een vrouw van die nationaliteiten?

In deze scriptie zullen wij alleen de relaties onderzoeken waarbij de mannen en vrouwen bewust op zoek zijn gegaan naar elkaar. Wij hebben hiervoor gekozen, omdat wij ons bij deze relaties afvragen of ze beginnen met verliefdheid of dat er andere factoren zijn die zo'n relatie tot stand brengen.

Waarom kiezen de mannen en vrouwen niet voor het zoeken naar een partner uit hun eigen land? Dat zou veel vanzelfsprekender zijn geweest.

2. Centrale begrippen

In de hoofdstukken van dit rapport komen een aantal belangrijke begrippen naar voren die centraal staan in het onderzoek. Deze begrippen dienen duidelijk omschreven te worden zodat er een eenduidige definitie van deze begrippen ontstaat.

Onze centrale begrippen zijn bruidendorlanden, Nederlandse man, Filippijnse /Thaise vrouw en huwelijksrelaties.

Hieronder zullen elk van deze begrippen gedefinieerd worden.

Bruidendorlanden

Onder bruidendorlanden vallen vooral landen uit Oost-Europa, Zuidoost-Azië en Zuid-Amerika (hierbij moet u denken aan landen als Polen, Rusland, Thailand, de Filippijnen, Brazilië en Colombia). Kenmerkend voor deze landen is dat zij leveranciers zijn van partners/echtgenoten voor autochtone Nederlandse mannen. Het zijn landen van waaruit Nederlandse mannen veelvuldig partners halen. Ze kiezen bewust voor een partner uit deze landen en zijn actief naar deze op zoek geweest.

Nederlandse man

Onder dit begrip vallen autochtone mannen. Dit houdt in dat zowel de man als zijn beide ouders in Nederland zijn geboren. Wij willen namelijk Nederlandse mannen onderzoeken die ook de Nederlandse cultuur, normen en waarden bezitten, omdat cultuur een grote rol speelt in ons onderzoek

Filippijnse/Thaise vrouw

Met Filippijnse/ Thaise vrouwen bedoelen we vrouwen die op de Filippijnen of in Thailand zijn geboren en getogen. Ook hun beide ouders dienen op de Filippijnen of in Thailand geboren te zijn. Ook hier is het voor ons belangrijk dat de vrouwen ook echt zijn opgegroeid met de Filippijnse of Thaise cultuur, omdat cultuur een grote rol speelt in ons onderzoek.

Het gaat om vrouwen die naar Nederland zijn gekomen vanwege hun relatie met de Nederlandse man.

Huwelijksrelaties

Bij de relaties tussen de Nederlandse mannen en Filippijnse/ Thaise vrouwen die wij onderzoeken, gaat het om huwelijksrelaties. Onder dit soort relaties verstaan wij relaties die ontstaan zijn uit interesse in elkaar op het gebied van liefde. Het gaat erom dat de man en vrouw elkaar als potentiële huwelijkspartner aanmerken, wat uiteindelijk heeft geleid tot een huwelijk tussen beide partners.

3. Probleemstelling en relevantie

3.1 Probleemstelling

Uit het voorgaande blijkt dat we met ons onderzoek willen ontdekken wat voor verklaringen een rol spelen bij het ontstaan van relaties tussen Nederlandse mannen en Filippijnse of Thaise vrouwen. Om ons onderzoek richting te geven hebben we de volgende probleemstelling geformuleerd:

Hoe kan worden verklaard dat er huwelijksrelaties tussen Nederlandse mannen en Filippijnse of Thaise vrouwen ontstaan?

Met deze probleemstelling wordt aangegeven dat we in dit onderzoek specifiek kijken naar Nederlandse mannen en Filippijnse of Thaise vrouwen die bewust op zoek zijn gegaan naar elkaar, met de intentie om een relatie met elkaar aan te gaan.

Het gaat ons om de verklaringen die worden gegeven door zowel de Nederlandse man als de Filippijnse of Thaise vrouw die zich in zo'n huwelijksrelatie bevindt.

We willen dit onderzoeken aan de hand van vragenlijsten die door de respondenten worden ingevuld. De antwoorden die de respondenten geven op de vragen zullen door ons niet zomaar worden aangenomen.

We zullen de verklaringen van de respondenten niet alleen analyseren door middel van de antwoorden die zij geven op de vragen, maar we zullen ons bij deze verklaringen zelf ook afvragen wat de achterliggende redenen of motieven zijn. Een respondent kan namelijk sociaal wenselijke antwoorden geven op de vragen, daarom zullen wij zo realistisch mogelijk verslag doen van het ontstaan en de inhoud van deze relaties. Wij zullen de verklaringen die de respondenten geven kritisch bekijken en proberen te komen tot een sociologische interpretatie van dit soort huwelijken. Wij maken daarbij gebruik van onze theoretische onderbouwing.

3.2 Maatschappelijke relevantie

Huwelijksmigratie is een bekend fenomeen dat zich door de globalisering wereldwijd afspeelt. Echter, de achterliggende motieven kunnen het gevolg zijn van een maatschappelijke ontwikkeling. Zo is er sprake van een streven naar emancipatie door vrouwen. Hierdoor zie je een ontwikkeling plaatsvinden die zich vooral in het Westen afspeelt, waarbij vrouwen meer geëmancipeerd raken en veel minder de traditionele rolverdeling binnen een relatie of gezin aanhouden. In de literatuur en veel Belgische onderzoeken wordt aangegeven dat een van de motieven van westerse mannen om op zoek te gaan naar een Filippijnse of Thaise vrouw, het zorgzame en volgzame karakter van deze vrouwen is. Belgische vrouwen worden vaak bestempeld door de mannen als te geëmancipeerd, wat niet in hun beeld past van de ideale partner. De aangedragen motieven door de Belgische mannen kunnen ook van toepassing zijn op de Nederlandse mannen, aangezien er weinig verschillen zijn tussen de Belgische en Nederlandse man. De toenemende emancipatie van Westerse vrouwen is voor sommige mannen een reden om op zoek te gaan naar een Filippijnse of Thaise vrouw. Dit kan dus ook als achtergrond worden gezien voor de toenemende migratie van vrouwen uit niet-westerse landen naar westerse landen.

3.3 Wetenschappelijke relevantie

Uit wetenschappelijk onderzoek naar partnerkeuze komt over het algemeen een opvallend terugkerend fenomeen naar voren, namelijk homogamie. In deze onderzoeken komt naar voren dat homogeniteit wordt geprefereerd bij de partnerkeuze. Het gaat hierbij om homogeniteit op gebied van onder andere ras, sociaal-economische herkomst en etniciteit. Het gaat er hier dus om dat men liever een partner kiest van hetzelfde ras, met dezelfde sociaal-economische herkomst e.d.. Over het algemeen blijkt dus uit onderzoek dat mensen kiezen voor een partner met een gelijke culturele en sociaal-economische achtergrond. Ons onderzoek naar het ontstaan van huwelijksrelaties tussen Nederlandse mannen en Filippijnse of Thaise vrouwen gaat in tegen het idee van homogamie uit de wetenschappelijke literatuur. In deze situatie is er namelijk sprake van grote verschillen in ras, etniciteit en culturele achtergrond. De Nederlandse mannen die bewust op zoek zijn naar een Filippijnse of Thaise vrouw voldoen dus niet aan het beeld waarbij homogeniteit wordt geprefereerd. Toch gaat men

een relatie aan, ondanks al deze verschillen. Dit onderzoek kan dus gezien worden als aanvulling op of weerlegging van het idee van partnerkeuze gebaseerd op homogamie, wat overheerst. Het zal duidelijk maken onder welke condities deze algemene trend naar homogamie kennelijk niet opgaat.

4. Theoretische onderbouwing en verwachtingen

4.1 Inleiding

Er is in Nederland vrij weinig onderzoek gedaan naar relaties tussen Nederlandse mannen en Filippijnse of Thaise vrouwen. In de Nederlandse literatuur zijn wij vooral veel onderzoeken tegengekomen op het gebied van partnerkeuze, maar niet specifiek in de richting waarover ons onderzoek gaat. Ook hebben wij vrij weinig Engelse literatuur gevonden, omdat de Engelse literatuur niet specifiek over relaties tussen Westerse mannen en Filippijnse of Thaise vrouwen gaat. Deze literatuur gaat meer over specifieke bevolkingsgroepen in Amerika waar de mannen getrouwd zijn met Aziatische vrouwen, maar deze vrouwen wonen al in Amerika en zijn geen zogenaamde “importbruiden”. Wij hebben wel bruikbare Belgische literatuur gevonden die specifiek over relaties tussen Belgische mannen en Filippijnse/Thaise vrouwen gaan. Wij hebben deze literatuur ook gebruikt, omdat wij menen dat het verschil in cultuur en sociaal-economische omstandigheden tussen Belgische en Nederlandse mannen niet groot is. Vaak maakt het de vrouwen namelijk niet zoveel uit of ze kiezen voor een Belgische of Nederlandse man, het gaat er bij hen vooral om dat het een Westerse man is. Zij baseren de keuze voor een man vaak niet op de cultuur of het land, maar eerder omdat die man dan woonachtig is in het Westen.

Ten eerste zullen wij ingaan op de theorie dat partnerkeuze vaak is gebaseerd op homogamie. Daarna zullen wij een paragraaf wijden aan de theorie van partnerkeuze, waarin wij uit zullen leggen welke factoren bepalend zijn voor het kiezen van een partner.

Ook hebben wij een paragraaf geschreven over huwelijksmigratie en voornamelijk over de huwelijksmigratie in België. Dit hoofdstuk geeft u wat extra informatie, omdat de relaties waar wij het over hebben vaak gepaard gaan met huwelijksmigratie naar het Westen.

In het volgende hoofdstuk proberen wij een beeld te schetsen waarom de mannen op zoek gaan naar een Filippijnse of Thaise vrouw. Ook hebben wij aandacht besteed aan de vrouwen uit de Filippijnen en Thailand. Hoe worden deze vrouwen getypeerd?

Het hoofdstuk daarna gaat over factoren die de migratie van Filippijnse en Thaise vrouwen bevordert. U kunt in dit hoofdstuk lezen welke factoren bijdragen aan het vertrek uit eigen land en de keuze voor een Westerse man.

Het laatste hoofdstuk gaat over de ontmoetingskanalen. Hoe ontmoeten de Nederlandse mannen en de Filippijnse/Thaise vrouwen elkaar?

Tussen de teksten door kunt u onze verwachtingen vinden. Deze verwachtingen zijn genummerd en cursief (nummers één tot en met zeven). Onze verwachtingen hebben wij gebaseerd op onze theoretische onderbouwing.

4.2 Homogamie bij partnerkeuze

Homogamie speelt nog steeds een grote rol bij het kiezen van een partner.

Volgens De Jager (1969) houdt homogamie in de sociologie in dat partners die trouwen een gelijke sociale en culturele achtergrond hebben.

De homogeniteit wordt ontleend aan raciale, ethnische, levensbeschouwelijke, sociale, politieke opvattingen en herkomst of aan 'leeftijdsgebonden' partnerkeuze.

Er bestaan drie niveaus van homogamie:

1. Homogamie naar sociale kenmerken: familie- en gezinsherkomst, familie- en gezinsrelaties, opvattingen over het huwelijk en gezin, sociale participatie etc.
2. Homogamie naar fysieke kenmerken: identieke haarkleur, gezondheidsfactoren, lichaamslengte etc.
3. Gebied van persoonlijkheidskenmerken. Mensen met overeenkomende persoonlijkheidskenmerken zullen eerder met elkaar trouwen.

Het derde niveau van homogamie dat door De Jager wordt aangegeven komt niet overeen met hetgeen wat veel psychologen zeggen. Deze zeggen namelijk dat mensen zich aangetrokken voelen tot mensen met tegengestelde persoonlijke eigenschappen. Zo zal iemand die introvert is zich eerder aangetrokken voelen tot een extravert persoon en passief persoon zal zich eerder aangetrokken voelen tot een actief persoon.

Volgens De Hoog (1974) zal er in een samenleving waar etnische groepen onderling weinig contact hebben met elkaar vormen van endogamie overheersen. Endogamie houdt in dat mensen trouwen binnen de eigen groep, binnen de eigen sociale grondvlak en/of binnen de eigen subcultuur.

Volgens Kalmijn (1998) voorspellen sociaal-economische middelen in belangrijke mate de partnerkeuze. Dit zijn middelen die economisch welzijn en status produceren. Mensen willen hun inkomen zo hoog mogelijk maken door te zoeken naar een partner met aantrekkelijke sociaal-economische middelen. De kandidaten die het meest aantrekkelijk zijn zullen makkelijk zelf een partner uit kunnen zoeken, terwijl de minder aantrekkelijke kandidaten afhankelijk zijn van de keuze van anderen.

Doordat er op de huwelijksmarkt sprake is van competitie op basis van de sociaal-economische middelen leidt dat tot een geaggregeerd patroon van homogamie. Rijken trouwen met rijken en armen trouwen met armen.

Ook geeft Kalmijn (1998) aan dat het belang van sociaal-economische middelen is gebaseerd op de voorkeur om te trouwen met een partner die over veel middelen beschikt, ongeacht je eigen middelen. Ook spelen naast de sociaal-economische middelen, culturele middelen een rol.

De rol van culturele middelen is gebaseerd op de voorkeur om met iemand te trouwen die hetzelfde is. Als mensen dezelfde waarden en meningen hebben leidt dat eerder tot een wederzijdse bevestiging van elkaars gedrag en wereldbeeld. Het hebben van dezelfde smaak is aantrekkelijk omdat het de mogelijkheden vergroot om aan dezelfde activiteiten deel te nemen. Wanneer mensen gelijkenissen hebben in kennis kan dat een basis zijn voor conversaties. Beiden zullen elkaar hierin beter begrijpen.

Volgens sommige auteurs hangen sociale kenmerken samen met sociaal-economische en culturele middelen en is homogamie/endogamie een onbedoeld bijproduct van de individuele voorkeuren voor de middelen (inkomen, smaak, waarden, levensstijl etc.) van een partner. Dit argument wordt vaak gemaakt bij educatieve homogamie, want educatie zegt niet alleen iets over inkomen en status, maar het zegt ook iets over smaak, waarden en levensstijl.

Het argument kan ook gelden voor horizontaal gedifferentieerde groepen, zoals etnische groeperingen. Hier is endogamie waarschijnlijk het resultaat van de voorkeur voor culturele gelijkheid en minder van de strijd om een economisch aantrekkelijke partner.

Andere auteurs menen dat sociale kenmerken meer betekenen dan dat het alleen maar een samenhang is van de middelen die partners op de huwelijksmarkt brengen.

Kenmerken als educatie, het soort werk, ras en etniciteit worden ook gezien als iets wat individuen uitdragen om aan anderen te laten zien wie zij zijn. Hier wordt het selecteren van een partner beschouwd als een gefiltreerd proces.

In de meeste landen is de educatieve homogamie erg sterk (ongeveer 0.55), homogamie betreffende het werk is wat zwakker (ongeveer 0.40). De correlatie tussen de sociale klassen van de mannen en de vrouwen is het zwakst (ongeveer 0.30) (Kalmijn, 1991a, Uunk, 1996).

Mensen trouwen eerder met iemand binnen de eigen sociaal-economische groep dan met iemand buiten de groep, maar sommige groepen zijn meer gesloten dan andere.

Groepen aan de top en de onderkant van de educatieve hiërarchie zijn meer gesloten dan de groepen die zich in het midden bevinden (Uunk et al, 1996, Hendrickx, 1994).

Als mensen die zich aan de onderkant van de hiërarchie bevinden buiten de groep willen trouwen, kunnen zij alleen met iemand trouwen uit een hogere groep. Mensen uit de hogere groep voelen daar weinig aandrang toe. Iemand die aan de top van de hiërarchie staat kan buiten zijn eigen groep alleen maar trouwen met iemand uit een lagere groep, wat ze proberen te voorkomen.

De trends in de sociaal-economische homogamie zijn het meest bestudeerd door de klasse achtergrond en de relatievorming binnen het onderwijs te analyseren. In de meeste geïndustrialiseerde landen is het minder belangrijk geworden om met iemand te trouwen op basis van diens milieu van herkomst, maar op basis van diens onderwijsniveau. Dit is het geval in de Verenigde Staten (Kalmijn, 1991a), Nederland (Uunk, 1996), Hongarije (Uunk et al, 1996) en Frankrijk (Forsé & Chauvel, 1995).

Dit verschijnsel is tot stand gekomen door de rol van derde partijen en de mogelijkheden die jongeren nu hebben. Jong volwassenen zijn minder afhankelijk van hun ouders, hierdoor hebben de ouders minder controle over de keuzes die hun kinderen maken.

Veel onderzoek dat in de Verenigde Staten is gedaan ging over het feit dat jongeren tegenwoordig zelf in de periode dat ze onderwijs volgen op hun school hun partner vinden. Het onderwijs is wel beschreven als de plek waar de moderne huwelijksmarkt is gelokaliseerd.

Als ouderen zich op de huwelijksmarkt begeven resulteert dat minder vaak dan bij jongeren in homogamie. De markt waarop deze mensen zich bevinden bestaat vooral uit mannen en vrouwen die eerder getrouwd zijn geweest.

Vaak hebben deze mensen een grotere individuele vrijheid dan jongeren. Ze kunnen zelf hun eigen dingen bepalen en hebben hierbij geen toezicht van hun ouders.

Wij verwachten dan ook dat de partnerkeuze van de Nederlandse mannen die een voorkeur hebben voor Filippijnse of Thaise vrouwen (en andersom) niet overeenkomen met de theorieën die er over partnerkeuze bestaan. Wij zijn namelijk van mening dat de partnerkeuze bij die groep Nederlandse mannen (en ook bij de Filippijnse en Thaise vrouwen) anders verlopen. Onze verwachting is dan ook:

- 1) *Een gelijke culturele en sociaal-economische achtergrond wordt over het algemeen geprefereerd bij het kiezen van een partner, maar de huwelijksrelaties die wij onderzoeken vormen hier een uitzondering op.*

4.3 Etnisch gemengde huwelijken binnen Nederland

Deze paragraaf gaat over de theorie van partnerkeuze. Volgens Hooghiemstra (2003) spelen de volgende factoren een rol bij het kiezen van een partner: structurele kenmerken van de bredere omgeving, sociaal-culturele factoren in de meer directe omgeving en individuele voorkeuren. De theorieën van Hooghiemstra hebben wij ook aangevuld met theorieën van onder andere Kalmijn (1998) en De Hoog (2005). Daarnaast bestaat er ook nog een theorie die er vanuit gaat dat er homogamie optreedt bij het kiezen van een partner. We zullen het eerst hebben over de factoren die een rol spelen bij de partnerkeuze.

4.3.1 Kenmerken van de bredere omgeving

Volgens Hooghiemstra is het aandeel gemengde huwelijken binnen een samenleving een indicator voor maatschappelijke verandering. Onze samenleving bestaat uit verschillende sociale groepen. Vaak gaan we op zoek naar een levenspartner binnen onze eigen sociale groep. Als de grenzen tussen de sociale groepen verdwijnen, beïnvloedt dat de partnerkeuze. Er gaan zich bijvoorbeeld meer etnisch gemengde huwelijken voordoen. Zij indiceren maatschappelijke verandering.

We zien dat men in de westerse landen men steeds vaker kiest voor een partner buiten de eigen sociale groep. Toch trouwen de meeste mensen nog steeds met iemand uit de eigen klasse, met dezelfde religie of opleiding (Surra, 1990).

Vaak sluiten mensen een huwelijk met elkaar als ze uit dezelfde sociale groep komen, maar dit hangt ook af van de sekseverhouding en de relatieve omvang van de groep ten opzichte van andere groepen. Het begrip 'marriage squeeze' houdt in dat iemand trouwt met een partner buiten de eigen groep, omdat zijn of haar sekse in de meerderheid is binnen de groep en er dus sprake is van een onevenwichtige sekseverhouding (Williams et al, 2006). Als er bijvoorbeeld binnen de eigen groep meer mannen zijn dan vrouwen, dan zullen niet alle mannen een vrouwelijke partner binnen de eigen groep kunnen vinden, waardoor de mannen die overblijven en geen vrouw binnen de eigen groep kunnen vinden op zoek gaan naar een vrouw buiten de eigen groep.

Volgens Blau en Schwartz (1984) hebben leden van kleinere groepen kleinere kansen om met iemand van de eigen groep te trouwen dan mensen uit grotere groepen. Het effect van de grootte van de groep impliceert dat endogamie een negatieve relatie heeft met de mate van heterogeniteit in een populatie.

De kans om met iemand van de eigen groep te trouwen hangt niet alleen af van de grootte van de groep, maar het hangt ook af van hoe de groep geografisch gezien is verspreid.

Het is belangrijk om aan de geografie van groepen te denken, omdat relatieve isolatie van een groep samenhangt met de relatieve grootte van die groep in vergelijking met de omvangrijkste groep in een samenleving. Kleinere groepen zijn vaak meer geïsoleerd dan grotere groepen.

Ook formele en informele regelgeving kan de partnerkeuze beïnvloeden. Er kan hier gedacht worden aan regels in het familierecht of regels vanuit de religie. Ook tradities kunnen sturing geven aan de keuze voor een partner.

Het zal duidelijk zijn dat de kans op het ontstaan van huwelijken tussen Nederlanders en Filippijnsen/Thaisen klein is, omdat de kans dat een Nederlander dergelijke vrouwen zal ontmoeten klein is. Deze vrouwen wonen namelijk niet of nauwelijks in Nederland. Voor

deze huwelijken is het dan ook opvallend dat de partners uitdrukkelijk en vaak via indirecte contactenlegging op zoek zijn gegaan naar elkaar.

4.3.2 Kenmerken van de directe omgeving

Het systeem van partnerkeuze verschilt tussen samenlevingen en groepen in de mate van vrijheid waarin iemand zijn partner kan kiezen en de betrokkenheid van anderen. In het Westen is het vanzelfsprekend dat de partnerkeuze een individuele keuze is, maar in andere werelddelen kan de familie veel sterker en zichtbaarder bij de keuze betrokken zijn. In het laatste geval spreekt men wel over het gearrangeerde huwelijk. .

In de gehele wereld zou het gearrangeerde huwelijk nog steeds het meest voorkomen volgens Ingoldby en Smith (1995). Een gearrangeerd huwelijk moet niet meteen gezien worden als een gedwongen huwelijk. Vaak heeft het toekomstige koppel ook inspraak. Daarentegen zijn volledig individuele keuzes vrij zeldzaam. Uit onderzoek is gebleken dat het slagen van een huwelijk mede afhankelijk is van de goed- of afkeuring van bepaalde personen in het sociale netwerk (Hooghiemstra, 2003).

Er zijn verschillende soorten familiestructuren, zoals de 'extended family' en de 'nuclear family'. Het gaat hier om het verschil tussen collectivistisch georiënteerde groepen en individualistisch georiënteerde groepen. Een collectivistisch georiënteerde groep hecht meer waarde aan het collectief dan aan het individu. Hun sociale netwerken bestaan eerder uit familierelaties. Hieruit resulteert dat het huwelijk gesitueerd wordt binnen het sociale netwerk (Hooghiemstra, 2003).

Belangrijk is om te weten hoe groot de impact is van het sociale netwerk. Als het sociale netwerk alleen een sociale functie heeft, heeft een afkeuring van een potentiële huwelijkskandidaat weinig gevolgen. Indien het sociale netwerk ook een economische functie vervult, beslist de familie mee over wie de toekomstige partner moet worden (Hooghiemstra, 2003).

Door de Nederlandse man in de door ons bestudeerde huwelijksrelaties zal de partnerkeuze gezien en gepraktiseerd worden als een individuele keuze, bij de

Filippijnse en Thaise vrouw kunnen familie-invloeden en -overwegingen een grote rol spelen.

4.3.3 Verschillen in marktposities op de huwelijksmarkt

Het is heel lang zo geweest dat mannen een sterkere positie hadden op de relatiemarkt vanwege het feit dat zij meer of überhaupt inkomen en eigendom hadden. Daardoor konden zij ook vaak kunnen kiezen voor veel jongere vrouwen. Mannen hebben dan ook vaak een veel jongere vrouw, zij krijgen daarvoor waardering van de omgeving. Wanneer een vrouw een veel jongere man heeft krijgt zij vaak geen waardering van de omgeving, het wordt juist eerder als iets negatiefs gezien. Voor vrouwen is er dus een kleinere kans om een man te vinden (De Hoog, 2005).

Volgens de exchange theorie van Becker (1981) zullen twee mensen een relatie met elkaar aangaan als ze er beiden meer baat bij zullen hebben.

In een traditionele rolverdeling verleent de vrouw zorgarbeid, terwijl de man zorgt voor de inkomsten. De rolverdeling is geen selectie criterium als de rolverdeling door de beide partners als vanzelfsprekend wordt ervaren. Als er kinderen komen moeten er duidelijke keuzes gemaakt worden wat betreft de rolverdeling. Meestal ontstaat er dan een traditioneel rolpatroon, gestoken in een nieuw jasje.

Als de vrouwen een symmetrische rolverdeling erg waarderen, zullen ze hier aandacht aan besteden wanneer zij op zoek zijn naar een partner (Hooghiemstra, 2003).

Een factor die erg bepalend is voor de bevordering van de migratie is de economische toestand in het thuisland. Dit speelt ook een belangrijke rol bij de huwelijksmigratie.

De relatie is voor huwelijksmigranten een aanleiding om te migreren. Ook de positieverbetering speelt een belangrijke rol.

Er zou minder huwelijksmigratie naar het Westen zijn als de economische situatie in het thuisland beter zou zijn geweest. Er bestaat dus een risico dat huwelijksmigratie niets met liefde heeft te maken (Hooghiemstra, 2003).

4.4 Huwelijksmigratie

Ook vinden we in de literatuur de term *huwelijksmigratie* terug. Voor ons onderzoek is de term huwelijksmigratie erg belangrijk, omdat de Filipijnse en Thaise vrouwen waar wij het over hebben naar Nederland komen om te trouwen met een Nederlander. Zij migreren dus om hier in Nederland te kunnen trouwen, al zijn er ook stellen die ervoor kiezen om via België of Duitsland zich in Nederland te vestigen. Waarschijnlijk is het voor de echtparen makkelijker om voor de vrouw in België of Duitsland een verblijfsvergunning te krijgen. De volgende omschrijving van het begrip is dan ook afkomstig uit een Belgisch onderzoek.

“Huwelijksmigratie is migratie in het kader van een huwelijk, los van het gegeven of dit huwelijk reeds voltrokken is of niet. De twee juridische procedures die tot huwelijksmigratie kunnen leiden zijn gezinsvorming en gezinshereniging. Als het huwelijk reeds voltrokken is en de echtgenoot of echtgenote naar België komt, spreken we over gezinshereniging. Wanneer het huwelijk nog plaats moet vinden in België, spreken we over gezinsvorming.

Huwelijksmigratie is met andere woorden een mengvorm van gezinshereniging en gezinsvorming” (Heyse, Pauwels et al 2007: 5).

Deze omschrijving van huwelijksmigratie richt zich veel meer op gezinshereniging of gezinsvorming waarbij er meestal sprake van het huwen door een lid van een etnische minderheid met iemand uit het land van herkomst. Dit kan en moet onderscheiden worden ten opzichte van huwelijksmigratie door vrouwen uit zogenoemde bruiddonorlanden, omdat het in wezen twee verschillende soorten huwelijksmigraties zijn.

‘Migratie uit bruiddonorlanden’ is volgens Deschamps (2005) van recentere aard. Het huwelijk wordt bij deze vorm van migratie vaak bemiddeld door een commercieel bureau of door derden. Deze vorm van huwelijksmigratie verwijst naar het fenomeen dat een groot aantal vrouwen uit bepaalde regio’s naar België komt als bruid van een autochtone man.

Deze vorm wordt gekenmerkt door drie karakteristieken (Deschamps, 2005):

1. De nieuwkomers zijn hoofdzakelijk vrouwen.
2. De nieuwkomers zijn hoofdzakelijk volgmigranten.
3. Het is de vraag of deze vrouwelijke volgmigranten ook effectief gehuwd zijn met een Belg.

Er is hier dus vooral sprake van vrouwen die uit de bruiddonorlanden afkomstig zijn en hun partner volgen naar zijn thuisland. Met het derde punt wordt aangegeven dat er ook sprake kan zijn van schijnhuwelijken, waarbij de vrouw niet haar thuisland verlaat door de liefde die zij heeft voor een westerse man, maar dat zij haar land door middel van een schijnhuwelijk wilt ontvluchten om in een ander land een beter bestaan op te bouwen.

De vrouwelijke migranten komen voornamelijk uit Centraal- en Oost-Europa en Zuidoost-Azië (Filippijnen, Thailand en Vietnam).

4.4.1 Huwelijksmarkt in België

Het komt het meest voor dat een gemengd huwelijk in België (gesloten tussen 1962 en 2001) bestaat uit een allochtone man die trouwt met een Belgische vrouw.

Er is wel een trend zichtbaar waarbij vooral vrouwen via huwelijksmigratie zich in België vestigen. Deze vrouwen komen vooral uit Oost-Europa, Zuidoost-Azië en Afrika.

De Filippijnse en Thaise migranten zijn zeer vaak vrouwen.

Het feit dat Belgen trouwen met mensen van buiten de EU, uit zogenaamde 'derde landen', is het gevolg van de globalisering. Ook speelt de toegenomen menselijke interactie op het gebied van toerisme, zakenrelaties, wetenschappelijke uitwisselingsprogramma's en contacten tot stand gekomen door economische hulpverlening aan ontwikkelingslanden een rol.

Het gecommmercialiseerde huwelijk is een steeds grotere rol gaan spelen in de internationale huwelijksmarkt. In het gecommmercialiseerde huwelijk spelen huwelijksbureaus een grote rol. Hun doel is om geld te verdienen door bepaalde diensten aan te bieden. In deze gevallen kunnen Filippijnse en Thaise vrouwen zich bij

de huwelijksbureaus aanmelden. Deze bureaus richten zich dan op de westerse mannen door hun aanbod van vrouwen aan deze mannen te tonen. Deze mannen en vrouwen maken dan in feite gebruik van een bepaalde dienst, omdat zij beiden een partner zoeken via een huwelijksbureau. Dit huwelijksbureau verdient dan geld aan deze mensen, door het aanbieden van hun diensten.

Typisch voor het internationaal gecommmercialiseerde huwelijk is het stereotype van de Filippijnse catalogusbruid. Het verschijnsel van catalogushuwelijken ontstond in de jaren tachtig. De westerse mannen gingen toen op zoek naar vrouwen om mee te trouwen uit de Filippijnen, Thailand en andere Aziatische landen.

Na de val van het IJzeren Gordijn breidde het aanbod zich uit met vrouwen uit Rusland, Oost- en Centraal Europa. Vanaf de jaren negentig maakten de huwelijksbureaus gebruik van de toenemende informatisering en vooral van het internet (Vermeulen, Bucquoye en Cruysberghs, 2003).

“De internationale huwelijksmarkt wordt hoe langer, hoe meer doelgericht aangedreven door transnationale netwerken en bemiddeling van relatie- en huwelijksbureaus” (Gulicova, 2004).

De term huwelijksmigratie dekt een lading van omstandigheden waarbij één van de partners afkomstig is uit een niet EU-land. Drie huwelijkspraktijken kunnen onderscheiden worden op het domein van de internationale huwelijksmarkt (Coene, 2005)

Huwelijken tussen partners uit EU en niet EU-landen:

- 'romantische' of spontaan tot stand gekomen huwelijken met minstens één partner afkomstig uit een niet EU-land;
- familiaal of door de gemeenschap bemiddelde of 'gearrangeerde' huwelijken;
- commercieel of door derden (relatie- en huwelijksbureaus) bemiddelde huwelijken.

In ons onderzoek is vooral het derde type internationaal huwelijk aan de orde. De relaties en huwelijken tussen een Nederlandse man en een Filippijnse of Thaise vrouw zijn vaak tot stand gekomen via bemiddeling van een huwelijksbureau of doordat de man of vrouw een advertentie heeft geplaatst in bijvoorbeeld een tijdschrift.

Terwijl het in het verleden vooral familieleden en leden uit de gemeenschap waren die als intermediair optraden bij huwelijken met dames uit bruiddonorlanden, nemen derden zoals relatie- en huwelijksbureaus hun plaats in als gevolg van de globalisering en informatisering.

Hierdoor vervaagt het onderscheid tussen familiaal bemiddelde en commercieel door agentschappen bemiddelde huwelijken. Men zou kunnen stellen dat de koppelarij, zoals die ook destijds noodzakelijk was om partners uit verafgelegen dorpen met elkaar in contact te brengen, de voorbije jaren geïnformatiseerd, gecommmercialiseerd en geïnternationaliseerd is (Coene, 2005).

4.5 Motieven en typeringen

In deze paragraaf zullen wij eerst de motieven voor het zoeken naar een Filippijnse of Thaise vrouw door Nederlandse mannen weergeven. Daarna zullen we een subparagraaf wijden aan de typering van Filippijnse en Thaise vrouwen.

4.5.1 Motieven voor het zoeken naar een Filippijnse of Thaise vrouw

Waardoor gaan de Nederlandse mannen op zoek naar een Filippijnse of Thaise vrouw en willen zij geen huwelijk aangaan met een Nederlandse vrouw? Wat zoeken zij in de Filippijnse of Thaise vrouwen wat zij niet kunnen vinden in de Nederlandse vrouwen?

Onderstaande informatie is mede afkomstig uit onderzoek naar *Belgische* mannen die zelf met een Filippijnse of Thaise vrouw zijn getrouwd en uit berichten afkomstig uit de media. Wij denken niet dat er veel verschil zal zijn tussen de Nederlandse en de Belgische man. De landen lijken erg op elkaar, het zijn beide westerse landen en er zijn geen grote culturele verschillen. De motieven van de Belgische man die een vrouw wil uit de Filippijnen of Thailand zal hierdoor dan ook niet wezenlijk verschillen met de motieven van de Nederlandse man die een voorkeur heeft voor een Filippijnse of Thaise vrouw.

Vaak hebben de mannen al één of meerdere op de klippen gelopen relaties achter de rug. De mannen die dus op zoek gaan naar een Filippijnse of Thaise vrouw kunnen zowel gescheiden zijn als teleurgesteld in een eerdere relatie (Heyse, Pauwels et al, 2007).

Ook komen deze mannen vaak niet aan bod op de Belgische huwelijksmarkt of ze mijden deze markt. Hun slechte positie op de lokale huwelijksmarkt vloeit voort uit het feit dat ze conservatief zijn. Ze zien de Belgische vrouw niet als een “echte vrouw” (De Hoog, 2005). Deze mannen zijn op zoek naar een volgzaam vrouw. Ze willen niets weten van de emancipatie, met als consequentie dat zij een vrouw in het buitenland gaan zoeken. Ze vinden de Belgische vrouwen over het algemeen overgeëmancipeerd. Daarmee bedoelen ze dat Belgische vrouwen teveel bezig met hun carrière en worden ze overmaterialistisch bevonden. De mannen zijn juist op zoek naar een lieve, trouwe en zorgzame vrouw (Heyse, Pauwels et al, 2007).

In de Filippijnse en Thaise vrouwen vinden de Belgische mannen iets wat ze niet in de Belgische vrouwen kunnen vinden. Volgens de mannen hebben de vrouwen uit de Filippijnen een hele andere mentaliteit wat betreft materialisme en loyaliteit. In de aflevering van Jambers (1993) “Mannen met exotische vrouwen”, werden West-Vlaamse landbouwers gevolgd die een Filippijnse vrouw gezocht hadden. Volgens de geportretteerde mannen moeten de vrouwen aan de volgende “eisen” voldoen: ze moeten vriendelijk en lief zijn, willen poetsen, koken en wassen. Ze mogen een beetje mollig zijn, maar niet te dik en niet té zelfstandig (Heyse, Pauwels et al, 2007).

Mannen die via een huwelijksbureau een vrouw zoeken op de Filippijnen zijn volgens een uitbater van een huwelijksbureau, mensen die opnieuw op zoek zijn naar geluk en in hun leven een tegenslag hebben gehad. Ook zijn ze op zoek naar warmte en genegenheid.

Volgens de vrouwen droomden de mannen al jaren van een exotische vrouw. Ze vallen niet op een individu, maar op het idee van een exotische vrouw (Heyse, Pauwels et al, 2007) .

Uit bovenstaande literatuur komen omstandigheden en motieven naar voren die bij Nederlandse mannen zouden kunnen spelen voor hun zoektocht naar een Filippijnse of Thaise vrouw.

- 2) *Nederlandse mannen die niet aan bod komen op de Nederlandse huwelijksmarkt gaan op zoek naar een Filippijnse of Thaise vrouw (deze mannen staan open voor een huwelijk met een Nederlandse vrouw, maar deze vrouwen tonen geen interesse in hem).*

- 3) *Nederlandse mannen die op de Filippijnse of Thaise huwelijksmarkt op zoek gaan naar een partner zijn vaak gescheiden en/of teleurgesteld in de Nederlandse vrouw (willen door hun ervaringen geen huwelijk met een Nederlandse vrouw).*
- 4) *De Filippijnse of Thaise vrouw waarnaar de Nederlandse man op zoek is, wordt primair als een volgzaam en ongeëmancipeerde vrouw gezien door de Nederlandse man .*

4.5.2 Stereotype van de Filippijnse en Thaise vrouwen in de commerciële huwelijksbemiddeling

Huwelijksbureaus duiden de Filippijnse vrouwen aan als lief, trouw, zorgzaam en oprecht. Deze vrouwen zouden minder eisen stellen dan de Belgische vrouw en meer liefdevol zijn (Simons, 1999). Het interessante is hier dat de ongelijke marktpositie op de internationale huwelijksmarkt lijkt te worden vertaald in persoonlijkheidskenmerken. De Filippijnse vrouwen worden aangeduid als lief, trouw en zorgzaam. Misschien zijn veel Filippijnse en Thaise vrouwen trouw en zorgzaam doordat zij structureel afhankelijk zijn in en door een huwelijk met een Nederlandse partner.

Er zal rekening gehouden moeten worden met het feit dat dit een mening is van de huwelijksbureaus. Zij zullen de vrouwen altijd hoog in het vaandel hebben en het door de mannen gewenste beeld schetsen, omdat het voor de huwelijksbureaus van groot belang is dat zij zoveel mogelijk mannelijke klanten trekken.

Filippijnse vrouwen staan bekend als de meest geëmancipeerde vrouwen in Azië, omdat ze veel invloed hebben op de uitgaven van het gezin, vaak de mogelijkheid hebben om onderwijs te volgen en te werken. Toch is er een verschil tussen rijke en arme vrouwen. Rijke vrouwen kunnen vaker een opleiding volgen en kunnen aan beter betaald werk komen.

De rol van de Filippijnse vrouw binnen de Filippijnse cultuur is dat ze voor haar gezin en voor het huishouden dient te zorgen. Zij is verantwoordelijk voor het welzijn van het gezin en dient ervoor te zorgen dat ze van het kleine beetje geld wat er te besteden valt elke dag voor een nieuwe maaltijd kan zorgen. Ook leveren ze een bijdrage aan het inkomen van het gezin. Doordat ze zich opofferen voor hun gezin, eten zij slechts de

restjes op die overblijven van de familiemaaltijd. Kinderen en man horen volgens de cultuur als eerste te eten te krijgen. Hierdoor lijden de vrouwen vaak aan ondervoeding en gebrek aan voedingsstoffen.

Vooraf Filippijnse vrouwen verlaten hun herkomstland om te ontvluchten aan de ongelijke behandeling van vrouwen, dat wil zeggen aan hun achtergestelde positie in het land. Ze hopen in het buitenland het lot van de kinderen en andere familieleden te verbeteren (<http://www.filippijnengroep.nl/article.php?articleid=5>).

De Thaise vrouw wordt door de huwelijksbureaus op dezelfde wijze getypeerd als de Filippijnse vrouw.

De Thaise vrouwen typeren zichzelf als volgt (Heyse, Pauwels et al, 2007):

- Ze zal haar man niet tegenspreken, maar zich juist dienend opstellen. De man is het hoofd van het gezin en de vrouw wil hem ondersteunen.
- Ze geeft haar man in het begin veel aandacht, want ze kent geen andere mensen in België.
- Wanneer ze vrouwen uit de Thaise gemeenschap kent zal ze minder thuis zijn en minder aandacht besteden aan haar man, wat voor spanningen kan zorgen.
- Ze lijkt onderdanig, maar dit komt doordat ze de taal niet voldoende beheerst. Ze zal eerder zwijgen.
- Ze zal voor haar man zorgen.

De typering van de huwelijksbureaus komen niet geheel overeen met de typering die de Thaise vrouwen zichzelf toebedelen. Er bestaat een verschil tussen persoonskenmerken van deze vrouwen en kenmerken voortvloeiend uit de asymmetrische huwelijksmarktpositie van de vrouwen. Deze typering zijn dus niet hetzelfde, maar moeten los van elkaar worden gezien.

De genoemde typering komen van de Thaise vrouwen zelf en niet uit wetenschappelijk onderzoek. Het is dan ook de vraag of de typering overeenkomen met de werkelijkheid. Wij zullen deze typering zeker meenemen in ons onderzoek, maar wij zullen ons er bewust van zijn dat de vrouwen anders over zichzelf kunnen denken dan dat ze in werkelijkheid zijn.

Ook hebben we een verwachting die weergeeft hoe de Thaise en Filippijnse vrouwen getypeerd kunnen worden. Bij deze verwachting moeten wij wel rekening houden dat hij niet is gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek. Onze verwachting is dan ook:

- 5) *De Thaise en Filippijnse vrouwen zullen door de Nederlandse mannen worden getypeerd als zorgzame, volgzame en trouwe vrouwen.*

4.6 Factoren voor de bevordering van de huwelijksmigratie

Er zijn verschillende factoren op de Filippijnen en in Thailand die bijdragen aan de bevordering van de migratie van Thaise en Filippijnse vrouwen. Wij zetten deze factoren uit in demografische, economische en sociaal-culturele factoren. Deze factoren zijn voor beide landen verschillend. Eerst zullen we het plaatje schetsen dat hoort bij de Filippijnen, daarna zullen de factoren voor Thailand geschetst worden. De factoren die genoemd worden hoeven niet voor elke vrouw te gelden, maar komen over het algemeen wel vaak voor.

4.6.1 Factoren voor de bevordering van huwelijksmigratie vanuit de Filippijnen

Demografische factoren

Een belangrijke en invloedrijke gebeurtenis in de Filippijnse geschiedenis is de aanwezigheid van de Amerikanen geweest. Door de Amerikaanse bezetting beheerst men in de Filippijnen de Engelse taal goed. Daarnaast is het katholieke geloof dominant aanwezig in het dagelijkse leven. Dit werkt zich vooral door in de confessionele traditie waarin het gezin en de kerkelijke leer centraal staan. Door de beheersing van de Engelse taal en de katholieke religie vertoont de Filippijnse cultuur veel overeenkomsten met de westerse cultuur in tegenstelling tot andere Aziatische landen (Heyse, Pauwels et al, 2007).

Economische factoren

Een andere voorkomende stimulans om naar het buitenland te vertrekken is de noodzaak om naar het buitenland te gaan voor het vinden van werk. Met het werk dat ze in het buitenland kunnen vinden verdienen ze meer dan dat ze op de Filippijnen zouden verdienen. Hierdoor wordt het verrichten van arbeid in eigen land steeds minder

aantrekkelijk en neemt men vaker de stap om te werken in het buitenland. Met het betere salaris wat in het buitenland wordt verdiend wordt de familie in het herkomstland onderhouden en gesteund, wat ook weer door de overheid wordt aangemoedigd en gewaardeerd. Vrouwen worden op de Filipijnen nog eens extra benadeeld. Van de vrouw wordt verwacht dat ze niet buitenshuis werkt of een opleiding volgt maar dat ze zorgt voor haar gezin en het huishouden. Op de Filipijnen overheerst dus nog sterk het traditionele rollenpatroon met een ongelijke machtsverhouding. Dit heeft tot gevolg dat vrouwen een zwaar achtergestelde positie innemen in de samenleving en afhankelijk van hun man worden gemaakt (Heyse, Pauwels et al, 2007).

Sociaal-culturele factoren

Door de westerse invloeden en het katholieke geloof dat centraal staat is de kloof met de westerse cultuur voor de Filipijnen een stuk minder groot dan voor de andere Aziatische landen. Dit maakt de westerse cultuur toegankelijker voor Filipijnen wat de migratie vergemakkelijkt en bevordert.

De Filipijnse man staat vaak bij de Filipijnse vrouwen aangeschreven als ontrouw en het niet-nauw-nemend met de katholieke moraal waardoor Filipijnse vrouwen de Filipijnse man niet als geschikte partner zien. De aanwezigheid van Filipijnse gemeenschappen en familie in het land waar men mogelijk wil gaan wonen is ook van groot belang bij migratie. Vaak zijn deze netwerken/gemeenschappen en familieleden ruim aanwezig in het buitenland. De meeste vrouwen die zich wenden tot de internationale huwelijksmarkt zijn vrouwen die er niet in geslaagd zijn om nog voor hun 22ste (de gemiddelde huwelijksleeftijd in dit land) te huwen (Heyse, Pauwels et al, 2007).

4.6.2 Factoren voor bevordering van huwelijksmigratie vanuit Thailand

Demografische factoren

Thailand is ten opzichte van de Filipijnen veel minder westers georiënteerd. Dit komt doordat Thailand nooit een westerse kolonie is geweest en er dus ook geen westerse invloeden terug zijn te vinden. De Engelse taal wordt door het overgrote deel van de bevolking slecht beheerst. In Thailand wordt de boeddhistische religie aangehangen. Het boeddhisme heeft een sterke invloed op het wereldbeeld van de inwoners van Thailand (Heyse, Pauwels et al, 2007).

Economische factoren

Voor de Thaise vrouwen is de voornaamste reden om te migreren van economische aard. Het trouwen met een westerse man wordt gezien als uitweg naar een betere toekomst. In het Westen zien ze de mogelijkheid om hun economische positie te verbeteren. De keuze om te trouwen is vaak een bewuste migratiestrategie. Er wordt vaak alleen getrouwd met een westerse man om aan een verblijfsvergunning te komen en zo voor een langere periode in het Westen te kunnen verblijven. In Thailand wordt net als op de Filippijnen verwacht dat ouders door hun kinderen financieel worden onderhouden. In een situatie waarbij een Thaise vrouw met een Thaise man trouwt en in Thailand blijft wonen wordt er van de man verwacht dat hij voor het geld zorgt en de familie onderhoudt. Wanneer een Thaise vrouw met een buitenlandse man trouwt komt deze taak bij de vrouw te liggen. Van haar wordt nu verwacht dat ze geld overmaakt naar haar thuisfront. Ouderen zijn vanwege de beperkte sociale zekerheid erg afhankelijk van de financiële steun van hun kinderen (Heyse, Pauwels et al, 2007).

Sociaal-culturele factoren

Net als op de Filippijnen is het gezinsleven er belangrijk. De mensen leven in een hechte gemeenschap. De gemeenschap oefent een grote invloed uit op het individuele leven. Thailand heeft een reputatie als seksparadijs. Vroeger waren het de prostituees die met buitenlandse mannen trouwden. Door het idee van de buitenlandse man die op zoek is naar een Thaise vrouw voor de seks is de familie vaak niet blij als je als vrouw met een buitenlandse man trouwt. Op dit soort vrouwen wordt vaak neergekeken en ze worden dan vaak bestempeld met het etiket van prostituee. De oudere generatie in Thailand keurt een huwelijk met een buitenlandse man daarom nog steeds af.

Ook voor Thaise vrouwen geldt dat de aanwezigheid van familieleden in het buitenland een extra stimulans vormt om te migreren (Heyse, Pauwels et al, 2007).

We hebben nu kunnen zien dat er factoren zijn die ervoor zorgen dat Filippijnse en Thaise vrouwen naar het Westen willen migreren. Als we deze factoren betrekken op ons onderwerp, dus de keuze voor een relatie met een Nederlandse man, kunnen we de volgende verwachting in acht nemen om een antwoord op de probleemstelling te krijgen:

- 6) *Om culturele en economische redenen vallen de mannen, uit het herkomstland van de vrouwen, voor hen af als mogelijke partner.*

4.7 Ontmoetingskanalen

De indirecte ontmoetingskanalen spelen een belangrijke rol bij de totstandkoming van relaties tussen een Nederlandse man en een Filippijnse of Thaise vrouw. Vaak komen deze relaties tot stand met hulp van derden. Dit is dan ook wel logisch, omdat de partners zich op grote afstand van elkaar bevinden. Er zullen ook Nederlandse mannen zijn die geen hulp inschakelen en zelf op pad gaan.

In het algemeen bestaat er verschil tussen de manier waarop jongeren een partner ontmoeten en leren kennen en de manier waarop dit bij ouderen gebeurt. Jongeren ontmoeten door hun zelfde interesses en hun zelfde achtergrond veel gemakkelijker een partner tijdens het uitgaan. Dit maakt de disco voor jongeren ook een van de voornaamste ontmoetingsplekken. Voor ouderen is het minder vanzelfsprekend dat ze hun partner spontaan tegenkomen of vinden in het 'vrije veld'. De ontmoetingsplekken voor ouderen zijn schaars. Vaak dient er wat georganiseerd werk aan pas te komen. Dit kan onder ander door georganiseerde dansavonden, cursussen, reizen voor alleenstaanden, kennismakings- en contactadvertenties in de krant (De Hoog, 2005).

Wat door de opkomst van het internet ook terrein wint als mogelijkheid voor het ontmoeten van een partner zijn de huwelijks- en relatiebemiddelingsbureaus. Tegenwoordig zijn deze bureaus een gevestigd begrip binnen de georganiseerde relatiemarkt. Er zijn zelfs speciale bureaus zijn die zich bezighouden met de bemiddeling tussen westerse mannen en buitenlandse vrouwen. Voor de Filippijnen en Thailand bestaan er ook van dit soort bureaus. Op internet hebben deze bureaus een site waarop er uitgebreid hulp wordt geboden bij het vinden van een geschikte partner. Vrouwen en mannen onderhouden dan contact via de mail of chat. Het bureau kan voor beiden een ontmoeting regelen. Over het algemeen wordt de Thaise of Filippijnse vrouw naar Nederland gehaald (Heyse, Pauwels et al, 2007).

Vaak zijn dit soort bureaus in handen van Thaise of Filippijnse vrouwen die zelf ook met een westerse man zijn getrouwd en daar veel geluk van zeggen te hebben. Met het hebben van zo'n relatiebureau zeggen ze andere vrouwen te willen helpen om ook dit geluk te kunnen ervaren en waar te kunnen maken.

Deze uitspraken worden echter niet ondersteund met wetenschappelijk bewijs. Er bestaat echter ook informatie waarin wordt gesuggereerd dat de meerderheid van de vrouwen die hun man via het internet hebben ontmoet niet gelukkig is (Heyse, Pauwels et al, 2007).

Ook ontstaat het contact tussen de Filippijnse/Thaise vrouwen en westerse mannen wel door familie van de vrouw die al naar een westers land is gemigreerd. In een dergelijke situatie is er sprake van “ketting”- of “sneeuwballmigratie”. Doordat huwelijksmigratie vanuit de Filippijnen en Thailand naar een Westers land vaak voorkomt worden deze twee landen bestempeld als de meest bekende “bruidendonorlanden”. De bruiden worden ook wel aangeduid met “postorderbruiden” (Heyse, Pauwels et al, 2007).

Op basis van deze informatie verwachten wij dan ook dat de globalisering en de toegankelijkheid van het internet een rol spelen bij het ontstaan van huwelijksrelaties tussen de Nederlandse mannen en Filippijnse/Thaise vrouwen. Wij hebben hier de volgende verwachting:

- 7) *Door de globalisering en de toegankelijkheid van het internet is het voor Nederlandse mannen en Filippijnse/Thaise vrouwen gemakkelijker geworden om een geschikte partner te vinden.*

5. Onderzoeksopzet

Wij gaan zelf onderzoek doen om antwoord te geven op de probleemstelling. Om aan de data te komen die wij nodig hebben zijn wij op zoek gegaan naar geschikte respondenten. Wij richten ons in eerste instantie op de Nederlandse mannen, omdat wij denken dat het lastiger is om Filippijnse of Thaise vrouwen te interviewen. Dit zou kunnen komen doordat de vrouwen niet goed Nederlands spreken of moeilijker te bereiken zijn. Wij denken ook dat de mannen invloed uit kunnen oefenen op hun vrouw om wel of niet mee te doen aan dit onderzoek. Het kan ook aan de cultuur van de vrouw liggen dat zij er minder voor openstaan om privé-aangelegenheden naar buiten te brengen. We zijn wel op zoek naar Filippijnse en Thaise vrouwen, maar het zal geen probleem zijn als wij alleen maar mannen kunnen interviewen. Het interviewen van zowel mannen als vrouwen kan ons wellicht meer informatie geven, omdat we de probleemstelling dan vanuit de onderscheiden perspectieven van de Nederlandse man en de Filippijnse/Thaise vrouw kunnen bezien. De mannen zouden sommige punten anders kunnen zien of ervaren dan hun vrouwen.

Bij het selecteren van de respondenten zijn er wel een aantal punten waar wij ons aan moeten houden. Wij zijn alleen op zoek naar Nederlandse mannen die doelgericht naar een Filippijnse of Thaise vrouw op zoek zijn gegaan, dit geldt ook voor de Filippijnse en Thaise vrouwen. Het is niet de bedoeling dat er respondenten zijn die meewerken aan ons onderzoek die hun partner toevallig tegen zijn gekomen, bijvoorbeeld op een vakantie. Wij zijn echt op zoek naar Nederlandse mannen die bewust niet voor een Nederlandse vrouw hebben gekozen en wel voor een Filippijnse of Thaise vrouw. Wij stellen dit criterium, omdat wij dan een beeld kunnen schetsen van de partnerkeuze van die Nederlandse mannen. Waarom kiest de man niet gewoon voor een Nederlandse vrouw, maar zoekt hij naar een vrouw uit een ver land met een andere achtergrond? De mannen moeten zich dus echt gericht hebben op de Filippijnse of Thaise huwelijksmarkt.

Onze respondenten hebben wij op verschillende manieren gevonden. Een aantal respondenten is lid van de Stichting Buitenlandse Partner (www.buitenlandsepartner.nl). Door ons aan te melden op die website hebben wij Nederlandse mannen kunnen benaderen die getrouwd zijn met een Filippijnse of Thaise vrouw. Wij hebben wel eerst

aan deze mannen gevraagd of zij ook echt bewust op zoek waren naar een Filippijnse of Thaise vrouw, anders zouden zij niet deel kunnen nemen aan ons onderzoek.

Daarnaast hebben wij via een mailinglijst van het Filippijnen Documentatiecentrum (FIDOC) in Dordrecht mensen benaderd. We hebben door middel van een oproep via de mail duidelijk gemaakt naar wat voor mensen wij op zoek zijn voor ons onderzoek. Ook hebben wij via bekenden een aantal respondenten kunnen werven. Het nadeel van onze methode bij het selecteren van respondenten is dat wij op moeten passen dat er geen selectie-effect optreedt. Het kan bijvoorbeeld zo zijn dat een bepaalde “soort” Nederlandse mannen zich alleen aanmelden bij de Stichting Buitenlandse Partner en het zou ook zo kunnen zijn dat de respondenten die wij via de mailinglijst en bekenden hebben ontmoet ook iets met elkaar gemeen hebben (omdat zij bekenden/vrienden van elkaar zijn) zodat wij te eenzijdig geselecteerde respondenten hebben. Het was voor ons erg lastig om aan geschikte respondenten te komen, omdat wij naar een erg specifieke groep op zoek waren.

De respondenten moeten wel aan een aantal criteria voldoen. Zo moeten zij bewust op zoek zijn geweest naar een Nederlandse of Filippijnse/Thaise partner. Ook moeten de respondenten niet te lang geleden zijn getrouwd. Wij hanteren een grens van maximaal vijf jaar, omdat mensen die langer geleden getrouwd zijn dingen vergeten kunnen zijn of dingen nu heel anders zien dan toen zij net getrouwd waren.

Wij willen nog wel aan u duidelijk maken dat wij alleen stellen die met elkaar getrouwd zijn gaan interviewen. Dit komt ook doordat het vinden van gehuwde stellen makkelijker is dan het vinden van mensen die gescheiden zijn. Wij kennen zelf namelijk ook bijvoorbeeld geen Nederlandse mannen die gescheiden zijn van een Filippijnse of Thaise vrouw. Ook via internet zal het moeilijker zijn om mensen die gescheiden zijn op te sporen, omdat daar waarschijnlijk geen bepaalde stichtingen voor bestaan (met mensen met de afkomsten die wij voor ons onderzoek nodig hebben). Wij hebben dus geen respondenten die bijvoorbeeld van een Filippijnse of Thaise vrouw zijn gescheiden geïnterviewd. Dit kan dan ook invloed hebben op de antwoorden die de respondenten geven. Wij verwachten dat de antwoorden in dit geval niet echt negatief zullen zijn en dat de partners vooral goede ervaringen met elkaar hebben. Mannen die bijvoorbeeld gescheiden zijn van een Filippijnse vrouw zouden veel negatiever tegenover Filippijnse vrouwen kunnen staan.

Wij hebben ervoor gekozen om de respondenten een vragenlijst in te laten vullen die wij hen sturen via de mail. Wij hebben voor deze methode gekozen, omdat wij de respondenten niet kennen en zij graag anoniem willen blijven. Een nadeel bij deze methode is wel dat de respondent alles zelf in moet vullen en wij hen niet direct kunnen bijsturen. Wij hebben wel voor de mogelijkheid gekozen om achteraf, als er punten niet geheel duidelijk zijn voor ons, nog een aantal vragen te stellen, zodat wij goede antwoorden op onze vragen hebben. Een voordeel van onze methode is dat de respondenten anoniem blijven en wij ze verder ook niet kennen. Door deze anonimiteit zullen zij waarschijnlijk eerder geneigd zijn persoonlijke dingen te vertellen, omdat wij hen verder niet kennen. Ook zouden ze dan minder druk kunnen voelen dan wanneer er sprake is van een mondeling interview, omdat de reactie van de interviewer naar voren kan komen en de respondenten zich op sommige momenten dan ongemakkelijk kunnen voelen.

De vragenlijst bestaat uit open vragen, zodat wij zoveel mogelijk informatie van de respondenten kunnen verkrijgen. Er is een vragenlijst voor de man en een vragenlijst voor de vrouw. De vragenlijsten omvatten bijna dezelfde thema's voor mannen en vrouwen, op een paar thema's na.

Indeling van de vragenlijst (in Bijlage I kunt u onze gebruikte vragenlijsten vinden):

- 1) Vragen over de keuze voor een Filippijnse/Thaise vrouw (mannen), vragen over de keuze voor een Filippijnse/Thaise man (vrouwen);
- 2) Kanaal waarlangs de partners elkaar leerden kennen (mannen en vrouwen);
- 3) Verschillen (mannen en vrouwen);
- 4) Omgeving (mannen en vrouwen);
- 5) Overige vragen (mannen en vrouwen) en
- 6) Achtergrondgegevens (mannen en vrouwen).

Wij hebben ervoor gekozen om de achtergrondgegevens aan het einde van de vragenlijst te doen, omdat het vragen zijn waar een kort antwoord op volstaat. Als we deze vragen in het begin van de vragenlijst stellen, kunnen de respondenten het idee krijgen dat alle vragen kort en feitelijk te beantwoorden zijn en krijgen zij dus een

verkeerd beeld over de vragen uit de vragenlijst. Ze worden door die opzet niet aangemoedigd om hun eigen verhaal te gaan vertellen.

6. Onderzoeksresultaten

In dit hoofdstuk zullen wij u per onderdeel van de vragenlijst onze bevindingen weergeven. We hebben bij de opbouw van dit analysehoofdstuk gekozen voor de volgorde waarin deze onderwerpen naar voren komen in de vragenlijst.

Wij proberen hier de belangrijkste bevindingen weer te geven, zodat u een beeld krijgt van de antwoorden die de respondenten ons hebben gegeven. De bevindingen van de mannelijke en vrouwelijke respondenten hebben wij bij elkaar gezet in de paragraaf “Onderzoeksresultaten respondenten” en deze bevindingen zullen wij dan ook met elkaar gaan vergelijken, zodat u goed kunt zien of er verschillen zijn tussen de antwoorden van de mannen en vrouwen. In de paragraaf “Onderzoeksresultaten koppels” hebben wij de antwoorden van echtparen die deelgenomen hebben aan ons onderzoek met elkaar vergeleken.

Ook hebben wij ervoor gekozen om gebruik te maken van citaten van de respondenten. Dit hebben wij gedaan om onze bevindingen te ondersteunen en zodat u een beter beeld krijgt van de uitspraken die er allemaal zijn gedaan. We vermelden bij het citaat van welke respondent deze afkomstig is; dit doen we met een code die verwijst naar de lijst van respondenten die te vinden is in Bijlage II “Gegevens respondenten”.

6.1 Onderzoeksresultaten respondenten

6.1.1 Keuze voor een Filippijnse/Thaise vrouw of Nederlandse man

Onze verwachting was dat mannen die op de Filippijnse en/of Thaise huwelijksmarkt een partner zoeken vaak zijn gescheiden en/of teleurgesteld zijn in de Nederlandse vrouw. Als we kijken naar de eerste verwachting (gescheiden zijn) dan kunnen we aan de hand van de antwoorden van de respondenten de conclusie trekken dat deze verwachting niet helemaal samengaat met de antwoorden van de respondenten. Wij zien namelijk dat het overgrote deel van de respondenten niet eerder getrouwd is geweest. Drie respondenten zijn eerder getrouwd geweest met een Nederlandse vrouw en voor hen was dit wel een aanleiding om een Filippijnse vrouw te zoeken. Het beeld en de ervaringen die zij hadden van Nederlandse vrouwen na hun scheiding was zo negatief dat zij niet opnieuw een relatie aan wilden gaan met een Nederlandse vrouw. Om deze redenen zijn zij dus op zoek gegaan naar een Filippijnse vrouw, zij hadden het

gevoel dat deze vrouwen beter bij hun passen, vooral qua mentaliteit. Zij waren dus naar iets op zoek in de Filippijnse vrouwen wat zij niet in de Nederlandse vrouwen konden vinden. Een andere respondent was eerder getrouwd met een vrouw uit Oekraïne, maar geeft niet aan dat de beëindiging van dit huwelijk ervoor heeft gezorgd dat hij op zoek ging naar een vrouw op de Filippijnse huwelijksmarkt. Een eventuele scheiding van een Nederlandse vrouw is voor de mannelijke respondenten niet de *hoofdoorzaak* om een vrouw te zoeken op de Filippijnse/Thaise huwelijksmarkt. Er zijn te weinig respondenten die om deze reden een Filippijnse of Thaise vrouw zijn gaan zoeken ten opzichte van het totale aantal respondenten. Hierdoor kunnen wij niet concluderen dat de scheiding van een Nederlandse vrouw de belangrijkste reden is.

Wel blijkt er uit de antwoorden die de mannelijke respondenten hebben gegeven dat het merendeel van deze respondenten geen partner in Nederland heeft kunnen vinden waar zij de rest van hun leven gelukkig mee dachten te kunnen worden. Zo geeft een respondent aan dat hij via het internet alleen maar in contact kwam met oudere vrouwen en dat de jongere vrouwen alleen een latrelatie aan wilden gaan. De respondenten geven veelal aan dat zij zijn gaan zoeken op de Filippijnse/Thaise huwelijksmarkt doordat de vrouwen daar een andere mentaliteit hebben, minder problemen hebben met een leeftijdsverschil en omdat het uiterlijk van de vrouwen uit die landen hen aansprak. Een andere reden die door één respondent naar voren werd gebracht was de volgende:

“Er was geen belangstelling van Nederlandse vrouwen voor mij. De meeste Nederlandse vrouwen die ingeschreven staan bij datingbureaus of datingsites zijn niet serieus. Ze schrijven zich alleen in om te kijken of ze nog in de smaak vallen.” (Respondent nr. 9)

Naast deze respondent zijn er geen andere respondenten die dit als reden gaven om op zoek te gaan naar een Filippijnse of Thaise vrouw. In ons onderzoek kunnen wij dit motief, niet in de belangstelling staan van de Nederlandse vrouw, dan ook als een uitzondering beschouwen. Dit motief kan best vaker voorkomen, maar men durft er misschien niet voor uit te komen.

Er zijn dus in ons onderzoek vooral mannelijke respondenten die ervoor gekozen hebben om op zoek te gaan naar een vrouw op de Filippijnse/Thaise huwelijksmarkt doordat zij in Nederland geen geschikte huwelijkskandidaat konden vinden. Deze mannen hebben wel al eerdere relaties gehad met Nederlandse vrouwen, maar kwamen erachter dat deze vrouwen niet helemaal aan hun voorkeuren voldeden. Zij zoeken iets in een vrouw wat zij niet in de Nederlandse vrouw kunnen vinden, vandaar dat zij zijn

uitgeweken naar de Filippijnse of Thaise huwelijksmarkt. U hebt kunnen zien dat er wel meerdere motieven zijn voor het zoeken van een vrouw op de Filippijnse of Thaise huwelijksmarkt, maar het niet kunnen vinden van een geschikte huwelijkskandidaat (door de persoonlijke voorkeuren) op de Nederlandse huwelijksmarkt is de voornaamste reden.

Kort samengevat zijn dit de motieven die respondenten ons hebben gegeven: één man kreeg geen belangstelling van Nederlandse vrouwen, anderen wilden geen Nederlandse vrouw door een eerdere scheiding of konden niet de voor hen geschikte (huwelijks)partner vinden in Nederland. Het zijn hier dus vooral persoonlijke voorkeuren die een rol spelen. Of de positie van de mannen op de lokale huwelijksmarkt (wel of niet aantrekkelijk) ook een rol heeft gespeeld bij hun keuze voor het zoeken naar een Filippijnse of Thaise vrouw is ons niet geheel duidelijk geworden. Er zijn wel veel mannen die aangaven wel relaties te hebben gehad met Nederlandse vrouwen, wat aangeeft dat zij wel degelijk aandacht van deze vrouwen kregen. Vaak zijn de eerdere relaties van de mannen de reden geweest dat zij niet opnieuw een Nederlandse vrouw als partner wilden hebben.

De reden achter de keuze voor een Nederlandse man verschilt bij onze vrouwelijke respondenten. Een aantal vrouwelijke respondenten geeft aan dat ze er bewust voor hebben gekozen om niet met een Filippijnse/Thaise man te trouwen. De vrouwen die aangeven bewust geen huwelijk te willen met een Filippijnse/Thaise man hebben hier wel duidelijk een motief voor. Ze geven aan dat deze mannen niet of slecht te vertrouwen zijn in een relatie en dat ze een betere financiële toekomst zullen hebben bij een westerse man.

“Ik heb slechte ervaringen gehad met mannen uit mijn land. Ze willen meestal een macho man spelen. Nederlandse mannen zijn meer betrouwbaar dan Filippijnse mannen wat betreft vrouwen en relaties. En ten tweede zijn ze goed voor de financiële steun.” (Respondent nr. 16)

De meeste vrouwen die bewust geen Filippijnse/Thaise man wilden geven aan dat zij een buitenlandse man wilden, maar ze hadden niet specifiek een Nederlandse man in gedachten.

Uit de antwoorden van de vrouwen valt te concluderen dat als reden voor het bewust niet trouwen met een Filippijnse/Thaise man het typische macho gedrag van deze

mannen wordt gegeven en hun onbetrouwbaarheid in een relatie. Ook is de betere financiële toekomst een drijfveer voor de vrouwen om een buitenlandse man te nemen.

Beeldvorming

Wij wilden ook graag weten waarom Nederlandse mannen specifiek op zoek gaan naar een Filipijnse of Thaise vrouw en andersom. Eerst zullen we de antwoorden van onze mannelijke respondenten bespreken, daarna zullen de antwoorden van onze vrouwelijke respondenten aan bod komen.

Waarin menen de mannen dat deze vrouwen verschillen van de Nederlandse vrouwen en wat maakt hen zo anders dan de Nederlandse vrouw dat de Nederlandse man trouwt met een vrouw afkomstig uit de Filipijnen of Thailand? Een aantal mannelijke respondenten geeft aan dat zij de Filipijnse/Thaise vrouw minder egoïstisch en egocentrisch vinden dan de Nederlandse vrouw. Ook geeft één respondent aan dat de mensen uit Thailand liever hun tijd besteden aan familie en vrienden en niet zozeer alleen aan zichzelf. Ook worden de vrouwen getypeerd als trouw en zorgzaam. Ze zijn vaak nog wel wat traditioneler in de taakverdeling en hebben ouderwetse ideeën, in tegenstelling tot de Nederlandse vrouwen. Deze antwoorden komen dan ook overeen met onze verwachtingen.

Ook hebben wij de mannelijke respondenten gevraagd wat hun beeld was van de Filipijnse/Thaise vrouw, voordat zij daadwerkelijk met hun vrouw in contact zijn gekomen. Wij hebben deze vraag gesteld, omdat naar onze mening iemand niet zomaar op zoek gaat naar een vrouw uit de Filipijnen of Thailand, maar het beeld wat hij heeft van de vrouwen daar zal een grote rol spelen om op zoek te gaan naar een vrouw uit één van die landen. Wij hebben de mannen ook gevraagd om de beelden die zij vooraf hadden te vergelijken met hun ervaringen na het ontmoeten van deze vrouwen. Er moet wel bij vermeld worden dat wij naar de beelden vragen die de mannen vooraf hadden, terwijl zij nu in een staat verkeren waarbij zij al getrouwd zijn met een Filipijnse of Thaise vrouw. De beelden die zij vooraf zouden kunnen hebben gehad zouden enigszins vervaagd kunnen zijn, waardoor hun antwoord misschien helemaal niet overeenkomt met de werkelijkheid.

De mannen geven aan dat zij vooraf een positief beeld hadden van de vrouwen uit de Filipijnen/Thailand. Zij gaven vaak aan dat zij verwachtten dat de vrouwen daar zorgzaam en volgzzaam zijn.

“Ik had gehoord dat ze minder eigenwijs/eigenzinnig zijn dan Nederlandse

vrouwen en ook liever. En “volgzamer” naar hun man toe. Klopt ook wel, dat zit min of meer in hun cultuur, maar van mij hoeft het niet zo overdreven, ik ben toch meer een voorstander van iets meer gelijkheid en dat laat ik ook merken.”

(Respondent nr. 4)

Een aantal mannen geeft ook aan dat zij het uiterlijk van de vrouwen aantrekkelijk vonden voordat zij een relatie met haar aan zijn gegaan, hierbij moet dus gedacht worden aan het stereotype van de Aziatische vrouw: lang zwart haar met een getinte huid, ook wel een enigszins exotisch voorkomen. Hierdoor kunnen wij dit ook zien als een motief om op zoek te gaan naar een vrouw op de Filippijnse of Thaise huwelijksmarkt. De beelden die de mannen voor de ontmoetingen met deze vrouwen hadden komen vaak overeen met de werkelijkheid, dus nadat zij een Filippijnse/Thaise vrouw hebben ontmoet.

Ook hebben we onze vrouwelijke respondenten gevraagd naar hun beeldvorming van de Nederlandse man voordat zij met Nederlandse mannen in aanraking kwam.

We hebben door de antwoorden van de vrouwen opgemerkt dat zowel op de Filippijnen als in Thailand onder de bevolking een beeld bestaat van het “rijke Westen”. Hierdoor worden de westerse mannen automatisch in dit beeld geplaatst en gezien als rijk.

We zijn ons ervan bewust dat door dit geromantiseerde beeld van het Westen en de westerse man, de Filippijnse en Thaise mannen nog verder weg raken van het beeld van de ideale partner. De Filippijnse en Thaise mannen kunnen dus misschien wel te negatief beoordeeld worden doordat de westerse mannen te positief worden beoordeeld. Echter, een wat realistischer beeld zal toch ook nadelig uitpakken voor de Filippijnse en Thaise mannen. De Filippijnse en Thaise mannen vallen vanwege hun macho gedrag en hun slechtere economische positie af als mogelijke partner.

Qua uiterlijke en innerlijke eigenschappen wordt er door de vrouwen over de Nederlandse man in het algemeen gepraat. Zo hebben zij een beeld over de Nederlandse man als groot, knap en lief. Een vrouwelijke respondent zegt hierover:

“Ik zag de Nederlandse man als een knappe man voordat ik naar Nederland kwam, maar nu ik hier ben is mijn beeld veranderd. Ik zie nu in dat niet alle Nederlandse mannen hetzelfde zijn.” (Respondent nr. 16)

Nederlandse man met Filippijnse/Thaise vrouw

Wij hebben alle respondenten gevraagd of zij misschien kunnen bedenken waarom Nederlandse mannen een relatie aangaan of trouwen met een Filippijnse/Thaise vrouw. Wij vragen bij deze vraag dus niet naar de mening van de mannelijke respondenten zelf, maar wij vragen de mannelijke respondenten zich te verplaatsen in hun "lotgenoten". Wat de mannelijke respondenten over hun "lotgenoten" denken zouden ze zelf ook kunnen denken, maar er niet voor uit durven te komen omdat ze zich misschien schamen voor hun antwoord tegenover anderen. Er kan dus een stukje van henzelf in het antwoord zitten, vandaar dat wij deze vraag aan de respondenten stellen. Niet alle mannen hoeven dezelfde redenen te hebben om met een Filippijnse of Thaise vrouw te trouwen. Wij willen dus weten wat de mannen denken dat de reden is voor andere Nederlandse mannen om net als zijzelf een relatie aan te gaan/te gaan trouwen met een Filippijnse of Thaise.

Sommige mannelijke respondenten denken dat het (grote) leeftijdsverschil tussen de partners voor de Filippijnse/Thaise vrouwen geen punt is. Zo schrijft een mannelijke respondent:

"De meeste mannen hebben al een relatie achter de rug en daarom gaan ze naar de Filippijnen, omdat de vrouwen daar geen bezwaar hebben tegen een leeftijdsverschil van rond de 20 jaar." (Respondent nr. 6)

Een aantal andere mannelijke respondenten geeft aan dat zij denken dat de Filippijnse/Thaise vrouwen eerder tevreden zullen zijn met wat de Nederlandse man hen kan bieden dan wat de Nederlandse mannen een Nederlandse vrouw kunnen bieden. Hier moet u onder andere denken aan de financiële middelen. De Filippijnse of Thaise vrouwen zullen veel sneller tevreden zijn met een Nederlandse man met een (voor ons) laag inkomen, dan de Nederlandse vrouwen. In de ogen van de Filippijnse/Thaise vrouwen hebben deze mannen het financieel goed, omdat het welvaartsniveau op de Filippijnen en in Thailand veel lager ligt. Ook zijn wij een paar antwoorden tegengekomen die wijzen naar het geëmancipeerde karakter van de Nederlandse vrouw, dat door deze mannen als negatief wordt ervaren. Het volgende antwoord van een mannelijke respondent geeft dat duidelijk aan:

"Veel Nederlandse mannen vinden Nederlandse vrouwen te "geëmancipeerd" en willen bijvoorbeeld een Aziatische vrouw, die meer voor hen en het gezin wil zorgen. Filippijnse vrouwen zijn veel loyaler naar de man en aardiger dan Nederlandse vrouwen." (Respondent nr. 5)

Een andere mannelijke respondent geeft het volgende antwoord op de vraag:

“Waarschijnlijk omdat men het beeld heeft dat Oosterse vrouwen zachter van aard zijn, meegaander en meer voor de man klaar staan. Dit in tegenstelling tot de Nederlandse vrouw, die zelfstandiger is en niet vanuit een achterstandssituatie begint zoals bij de meeste Filippijnse vrouwen het geval zal zijn.” (Respondent nr. 8)

Het antwoord dat het meeste door de mannelijke respondenten wordt genoemd is het verzorgende karakter van de vrouw, het minder geëmancipeerde karakter en de zorg die de vrouwen uit de Filippijnen/Thailand besteden aan hun familie.

Ook hebben we de vrouwelijke respondenten hetzelfde gevraagd. Uit de antwoorden van de vrouwelijke respondenten blijkt dat het zorgzame karakter het meest wordt aangehaald als mogelijke reden. Zes vrouwelijke respondenten geven aan dat zij denken dat het zorgzame karakter van Filippijnse en Thaise vrouwen de Nederlandse mannen aantrekt. De Nederlandse mannen kunnen zich dit beeld hebben gevormd door middel van de media waarin Filippijnse en Thaise vrouwen als zorgzaam en zachtaardig worden neergezet. Geen van de vrouwen geeft aan dat deze redenen van toepassing zijn op haar eigen man. Ze zullen niet gemakkelijk toegeven dat hun man vanwege hun zorgzame karakter met hen getrouwd is. Waarschijnlijk denken de vrouwen dat andere redenen een rol hebben gespeeld bij de keuze van hun man.

We zien dat de mannen en vrouwen dezelfde antwoorden geven op de vraag waarom zij denken dat Nederlandse mannen een relatie aangaan met een Filippijnse of Thaise vrouw. De mannen leggen wel iets meer nadruk op het minder geëmancipeerde karakter van de vrouwen. We zien hier dat de antwoorden die door de respondenten worden gegeven goed overeenkomen met onze verwachtingen.

Filippijnse/Thaise vrouw met Nederlandse man

Daarnaast hebben we alle respondenten ook naar het omgekeerde gevraagd, in dit geval dus of zij kunnen bedenken waarom Filippijnse of Thaise vrouwen met een Nederlandse man een relatie aangaan/trouwen in plaats van met een Filippijnse of Thaise man. Een aantal antwoorden kwamen erg duidelijk naar voren. We beginnen met de antwoorden van de mannelijke respondenten.

Veel van de mannelijke respondenten denken dat de vrouwen met een Nederlandse man willen trouwen door de goede economische positie die de mannen genieten ten

opzichte van de economische positie van mannen in hun eigen land. Zo zouden de vrouwen in Nederland betere financiële vooruitzichten hebben en meer financiële zekerheid. Een betere financiële toekomst voor de vrouw, betekent ook een betere financiële toekomst voor de familie volgens sommige respondenten. Zij geven aan dat het geld dan ook naar de familie in het land van herkomst wordt gestuurd. Het is dus niet zo dat alleen de vrouw er waarschijnlijk financieel op vooruit gaat, maar haar familie ook. Een aantal antwoorden van de respondenten:

“Ze worden gedreven door economische motieven. Men wil het beter krijgen en die mogelijkheid krijgen ze door met een Nederlandse man te trouwen. Men kan ook op die manier vanuit Nederland geld verdienen/sparen, dat men verstuurt naar familie in de Filippijnen om zo de familie te ondersteunen. Liefde is vaak niet in eerste instantie aan de orde.” (Respondent nr. 5)

“Omdat het voor de meeste Filippijnse vrouwen een verbetering zal zijn in leefstijl en over het algemeen doordat ze er een beter leven door krijgen. En dat geldt niet alleen voor de vrouw zelf maar in de meeste gevallen profiteert de familie hier ook van.” (Respondent nr. 8)

Het is duidelijk te zien hoe de Nederlandse mannen over de motieven van de Filippijnse/Thaise vrouwen in het algemeen denken, maar deze gaan volgens hen niet op voor hun eigen vrouw. Daarbij moet worden bedacht dat de mannen naar alle waarschijnlijkheid niet snel zullen zeggen dat hun vrouw om economische redenen met hen is getrouwd. Het komt in de antwoorden van de mannen ook niet naar voren. Waarschijnlijk denken de mannen dat hun vrouw om andere redenen met hen zijn getrouwd, of ze zullen het aan de buitenwereld niet snel toegeven dat er economische redenen aan vastzitten. Dit blijkt bijvoorbeeld ook uit het volgende antwoord van een respondent:

“Veel Filippijnse vrouwen zoeken economische zekerheid in Westerse mannen of willen hun familie thuis helpen. In tegenstelling tot mijn vrouw, die een goede scholing en baan had. Zij wilde een verandering.” (Respondent nr. 2)

Naast de economische motieven geven de mannelijke respondenten ook aan dat zij denken dat de Filippijnse/Thaise vrouwen eerder een relatie aangaan met een Nederlandse man door het gedrag van de Filippijnse/Thaise mannen. Het negatieve beeld dat geschetst wordt van de Filippijnse/Thaise mannen wordt veroorzaakt door het macho gedrag van de mannen, het drankmisbruik en de onbetrouwbaarheid van de

mannen binnen een relatie. Waarschijnlijk zijn deze antwoorden die de respondenten hebben gegeven gebaseerd op verhalen van hun vrouwen. Die vrouwen kunnen negatieve ervaringen hebben met Filippijnse/Thaise mannen, waardoor zij een negatief beeld schetsen van alle mannen uit die landen. We moeten bij deze reden dus in ons achterhoofd houden dat het niet hoeft voort te komen uit persoonlijke ervaringen en er sprake kan zijn van overdrijving. Immers, niet alle mannen hoeven zo te zijn.

Een antwoord van een respondent ter verduidelijking van deze kanttekening:

“Ik kan over dit onderwerp alleen maar schrijven dat de Filippijnse mannen over het algemeen niet zo aardig tegen hun vrouwen zijn. Het is veelal nog een macho cultuur. Ook veel drankmisbruik door toedoen van armoede helpt de relatie niet. Ik wil er wel op wijzen dat dit geen regel is, maar misbruik komt vaak voor en er wordt ook niet echt iets tegen gedaan.” (Respondent nr. 1)

Ook hebben wij de vrouwelijke respondenten gevraagd waarom ze denken dat andere Filippijnse/Thaise vrouwen een Nederlandse man willen en geen Filippijnse of Thaise man. Bij deze vraag vragen we van de respondenten om zich te verplaatsen in hun lotgenoten. Zij zullen naar alle waarschijnlijkheid niet snel toegeven dat deze redenen ook op hen van toepassing zijn. Indirect kan het antwoord waarheden bevatten die op hun eigen situatie van toepassing zijn maar niet zo direct toegegeven zullen worden.

Uit de antwoorden van de vrouwelijke respondenten blijkt dat ze denken dat Filippijnse/Thaise vrouwen op zoek zijn naar een betere financiële toekomst. Zij zien het trouwen met een Nederlandse/westerse man als oplossing om hun financiële situatie te verbeteren. Zo kunnen ze een beter leven leiden. Ook geven de vrouwen aan dat het gewoon uit liefde kan zijn voortgekomen. Eén respondent geeft als reden dat de vrouwen gedwongen kunnen zijn om naar Nederland te komen, het zou kunnen dat het om werk in de seksindustrie gaat. Deze vrouwen kunnen zich zo schamen dat ze niet meer terug durven naar hun land en hier een leven gaan opbouwen.

“Soms denk ik dat het te maken heeft met een goede toekomst, of met liefde, of zij is hier niet uit eigen wil gekomen en wilde niet meer terug vanwege schaamte.” (Respondent nr. 16)

Toch zie je dat ondanks dat sommige Filippijnse/Thaise vrouwen zeggen dat het niet op hun situatie van toepassing is, ook onder hen een beeld bestaat van de Filippijnse/Thaise vrouw die vanwege economische redenen een Nederlandse/westerse man kiest.

Vooral het economische aspect komt bij zowel de mannelijke als vrouwelijke respondenten sterk naar voren. De mannelijke respondenten denken ook dat het macho gedrag van de Filippijnse/Thaise mannen een rol speelt, maar de vrouwelijke respondenten brengen dit aspect niet naar voren.

De motieven voor het zoeken van een Nederlandse man door de Filippijnse/Thaise vrouw die hier gegeven worden zijn ook in onze literatuurstudie naar voren gekomen.

6.1.2 Kanaal waarlangs de partners elkaar leerden kennen

Hoe hebben de partners elkaar ontmoet? Wij verwachten dat vooral de globalisering en de toegankelijkheid van het internet een grote rol spelen bij het zoeken van een Filippijnse/Thaise vrouw door de Nederlandse man. We zien in de antwoorden van de mannelijke respondenten dat velen hun partner hebben leren kennen door het inschakelen van een datingbureau (via internet). Een aantal andere mannelijke respondenten heeft zijn partner niet via een datingbureau leren kennen, maar zijn zelf op zoek gegaan naar een partner. Dit is natuurlijk nu een stuk makkelijker dan vroeger vanwege de globalisering. Het is veel eenvoudiger geworden om even op het vliegtuig te stappen en het kost ook niet meer zo heel erg veel tijd.

We hebben de mannelijke respondenten ook gevraagd hoe zij op het idee zijn gekomen om via een bepaalde weg een Filippijnse/Thaise partner te zoeken. Velen zeggen dat zij zelf op het idee kwamen om bijvoorbeeld via een datingbureau een partner te gaan zoeken. Eén mannelijke respondent geeft aan dat hij na het zien van de documentaire “De buitenlandse bruid”, op televisie, een afspraak heeft gemaakt bij het datingbureau dat meewerkte aan deze documentaire.

De meeste mannelijke respondenten hebben geen hulp gehad van derden bij het proces van kennismaking met hun Filippijnse/Thaise vrouw. Onder het proces van kennismaking verstaan wij de eerste ontmoetingen tussen de man en vrouw waardoor zij elkaar leren kennen en er nog niet echt sprake is van een relatie. De meesten hebben dit dus zelf gedaan, alleen kregen zij hulp van een datingbureau om met de vrouwen in contact te komen en vaak niet bij de uiteindelijke ontmoetingen.

Het is erg verschillend hoe lang de partners met elkaar contact hadden voordat er daadwerkelijk met elkaar werd getrouwd. De ene mannelijke respondent had maar zes maanden contact voordat hij met zijn vrouw trouwde, terwijl een andere mannelijke respondent weer vier jaar contact had alvorens hij ging trouwen met zijn huidige vrouw.

Als we kijken naar het gemiddelde dan is dat anderhalf jaar (voordat de partners met elkaar gingen trouwen, nadat zij met elkaar in contact waren gekomen). Het contact tussen de partners werd vooral onderhouden per brief, telefoon en e-mail/chat.

Sommige mannelijke respondenten hebben er nog wel bij vermeld dat zij hun vrouw af en toe bezochten, of dat de vrouw hen bezocht voordat zij gingen trouwen.

Onze vrouwelijke respondenten hebben aangegeven dat zij om contact te onderhouden met hun partner vooral gebruik gemaakt hebben van telefoon, het schrijven van brieven en internet. Op het internet wordt er gebruikt gemaakt van internetsites waar men advertenties kan plaatsen of waar men met elkaar kan corresponderen.

“Ik heb mijn partner ontmoet via een advertentie op Marktplaats. Het was het idee van mijn vriendin op de Filippijnen om op zoek te gaan naar een Nederlandse man via een advertentie op het internet. Ze heeft een vriend van haar in Nederland benaderd. Hij heeft voor mij een advertentie geplaatst op Marktplaats. Hij heeft een emailadres voor mij aangemaakt en twee weken later had hij mij laten weten dat ik al meer dan 30 reacties via de mail had gekregen.”

(Respondent nr. 20)

Ook worden veel vrouwen op het idee gebracht door vrienden en familie om contact aan te gaan met een Nederlandse/westerse man. Het gebruik maken van een datingbureau en/of internet komt in sommige gevallen ook doordat vrienden dit hebben voorgesteld .

“Ik heb mijn man door correspondentie leren kennen. Via een advertentie heb ik mij ingeschreven bij een correspondentieclub. Een vriendin van mij heeft mij op dit idee gebracht. Gedurende de correspondentie bleek dat een Nederlandse man interesse in mij had. Gedurende de correspondentie die ik had, ging ik verder met mijn man.” (Respondent nr. 13)

Zoals aangegeven komt het vaak voor dat een Filippijnse of Thaise vrouw in contact komt met een Nederlandse man doordat iemand uit haar familie, of een vriendin, een relatie heeft of getrouwd is met een Nederlandse man. Vaak raken mannen uit de vriendenkring van het echtpaar dan geïnteresseerd in een Filippijnse of Thaise vrouw. Vaak wordt door de vrouw dan een suggestie gedaan dat een familielid of vriendin ook wel interesse heeft. Zo komen de vrouwen uit de Filippijnen of Thailand dan in contact met een Nederlandse man. Er is dan sprake van een sneeuwbaaleffect.

Naast het gebruik van moderne instanties als datingbureaus en internetsites komen mensen ook nog ‘ouderwets’ met elkaar in contact via een schrijfclub of via familie of

vrienden. Ondanks de grote afstand tussen de partners kan er dus ook gebruik worden gemaakt van minder moderne technieken. Het blijkt dus wel dat ook zonder het gebruik van internet deze afstand succesvol kan worden overbrugd.

De Filippijnse/Thaise vrouwen geven aan dat in hun land conservatief wordt gedacht over relaties tussen mannen en vrouwen. Het huwelijk heeft een belangrijke betekenis binnen het geloof en traditie en de mensen hebben vaak een negatief beeld over de vrouwen die een relatie hebben met een buitenlandse man. De vrouwen geven aan dat ook zijzelf met deze waarden en normen zijn opgevoed. Het is dan wel opmerkelijk dat deze vrouwen, toen ze hoorden van de mogelijkheid om een partner te vinden via internet, hier ook daadwerkelijk gebruik van hebben gemaakt. Het zijn namelijk ook uitsluitend de vrouwen die zo'n advertentie plaatsen. De mannen zijn uitsluitend degenen die reageren op zulke advertenties. Je zou zeggen dat deze manier om een partner te vinden en een relatie aan te gaan niet correspondeert met de waarden en normen vanuit het geloof en de traditie van de Filippijnse en Thaise vrouwen.

Een mogelijke verklaring voor het breken met deze culturele norm en/of het bestaan van een dubbele moraal of norm kan zijn dat de Filippijnse en Thaise vrouwen worden gemotiveerd door de goede ervaringen van andere Filippijnse of Thaise vrouwen bij het vinden van een buitenlandse partner via het plaatsen van advertenties. De aantrekkingskracht van het mooie beeld dat zij hebben over een relatie met een westerse man kan zo sterk zijn dat het doorbreken van de culturele norm wordt gezien als enige weg naar het echte geluk.

We zien dat er wel wat kleine verschillen zijn op dit gebied tussen onze mannelijke en vrouwelijke respondenten. Zowel mannen als vrouwen hebben het internet gebruikt om een geschikte partner te zoeken. Er zijn ook mannen die een eigen zoektocht zijn gestart door middel van een vakantie, iets wat bij de vrouwen niet voorkomt. Dit is natuurlijk logisch, omdat het voor hen financieel gezien vaak onhaalbaar is. Daarnaast zien we dat de mannelijke respondenten vaak zelf op het idee zijn gekomen om op een bepaalde manier een vrouw te gaan zoeken, terwijl de vrouwen bijvoorbeeld door familie en vrienden op het idee zijn gebracht om internet te gebruiken bij hun zoektocht. Ook is er bij onze vrouwelijke respondenten vaker sprake van een sneeuwbaaleffect.

6.1.3 Verschillen die in het huwelijk aan de dag treden

Culturele en sociaal-economische verschillen

Uit de antwoorden op de vragen blijkt dat de mannelijke respondenten wel aangeven dat er culturele en sociaal-economische verschillen zijn tussen hen en hun vrouw. Ongeacht die verschillen zijn zij wel een relatie met elkaar aangegaan en zelfs getrouwd. Zij geven ook aan dat ze weinig moeite hebben met de verschillen die er zijn en dat de partners zich goed aan elkaar aan kunnen passen.

Zo geeft een respondent aan:

“Ja, natuurlijk zijn er culturele en sociaal-economische verschillen. Niets is te vergelijken met het leven wat ik in Nederland leidt. Huisvesting, eten, tv, omgang met mij en ga zo maar door. Mij maakt het niets uit wat voor achtergrond iemand heeft, zolang ze maar eerlijk tegenover mij is. Ik moet er wel bij vermelden dat ik altijd wat gereserveerd ben geweest tegenover de familie, omdat iedereen daar denkt dat in Nederland iedereen miljonair is en dat de straten, bij wijze van spreken, met goud geplaveid zijn.” (Respondent nr. 1)

Een andere respondent geeft aan dat de verschillende achtergronden wel wat problemen geven, maar dat je die verschillen wel moet accepteren:

“De Thaise cultuur is totaal niet te vergelijken met de westerse cultuur! Dat geeft nog wel eens problemen, als we elkaar weer eens niet begrijpen. Ik zou dat liever ook niet hebben, maar het is nou eenmaal zo..” (Respondent nr. 4)

Waarschijnlijk maakt het deze mannen niet zoveel uit dat zij een relatie aangaan of trouwen met een vrouw die een heel andere achtergrond heeft dan zijzelf, zij kiezen hier immers zelf voor. In tegenstelling tot de theorieën over partnerkeuze, dat men op zoek gaat naar een partner met dezelfde achtergrond, vinden we bij deze mannen en vrouwen een heel ander patroon betreffende hun partnerkeuze. Deze mensen gaan juist bewust op zoek naar een partner met een hele andere achtergrond.

De vrouwelijke respondenten geven ook aan dat er culturele en sociaal-economische verschillen voorkomen tussen hen en hun man. De vrouwen vinden niet dat deze problemen een groot probleem vormen in hun relatie. Ongeacht de verschillen zijn ze toch een relatie met elkaar aangegaan en vervolgens getrouwd. Door aanpassing worden deze verschillen overbrugd. Een open communicatie tussen beide partners wordt vaak genoemd als de manier om om te gaan met de verschillen. Ook wordt er

ruimte aan elkaar gegeven. De vrouwen geven aan dat ze geen moeite hebben om zich in de relatie met hun man aan te passen. Vooral qua verschillen in cultuur is er veel aanpassing en begrip nodig. De vrouwen geven aan dat er sprake is van wederzijds respect. Verschil op economisch gebied wordt minder vaak door de vrouwelijke respondenten aangehaald. Toch blijkt uit de interviews met de andere vrouwen dat zij zich toch ook wel bewust zijn van het feit dat een westerse man een betere financiële toekomst te bieden heeft. Wellicht beschouwen de vrouwen nu ze getrouwd zijn met hun partner de inkomsten die de man verdient als iets gezamenlijks. Hierdoor zullen ze geen verschillen aandragen op economisch gebied hoewel ze er voor het huwelijk wel degelijk waren. Ondanks de aanwezige verschillen op cultureel en sociaal-economisch gebied heeft dit beide partners er niet van weerhouden om met elkaar een relatie aan te gaan.

Zo geeft een vrouwelijke respondent aan:

“Onze culturen verschillen wel erg van elkaar maar sociaal-economische verschillen zijn er niet echt. We kunnen ons aan elkaars cultuur aanpassen.”
(Respondent nr. 16)

We zien hier dat onze mannelijke en vrouwelijke respondenten dezelfde antwoorden geven. Er zijn wel culturele en sociaal-economische verschillen tussen henzelf en hun partner, maar die verschillen vormen geen grote problemen. Als zich wel grote problemen hadden voorgedaan waren de partners misschien al van elkaar gescheiden. Wij hebben alleen getrouwde mensen geïnterviewd, dus is het enigszins logisch dat zij aangeven dat er zich geen grote problemen voordoen.

Naast de vraag of er sprake is van culturele en/of sociaal-economische verschillen tussen de partners hebben wij de respondenten ook gevraagd welke andere belangrijke verschillen er zijn tussen hen en hun partner en hoe er met deze verschillen om wordt gegaan. Bij deze verschillen moet u denken aan taal, religie, traditie etc.

Taal

Op de scholen op de Filippijnen wordt wel Engels gegeven. Een aantal mannelijke respondenten heeft/had dan ook geen moeite met de communicatie met hun vrouw. Een aantal andere respondenten geeft aan dat de taal soms nog wel een belemmering vormt. Hun vrouwen spreken niet zo goed Engels, wat nog wel eens voor problemen kan zorgen. Maar de mannen geven wel aan dat die problemen dan altijd wel weer opgelost

kunnen worden.

Een mannelijke respondent die is getrouwd met een Thaise vrouw geeft wel aan dat er taalproblemen zijn. Dit komt doordat zijn vrouw niet goed Engels spreekt. Thailand heeft in tegenstelling tot de Filippijnen ook geen Amerikaanse invloeden gekend, vandaar dat de mensen op de Filippijnen ook beter Engels zullen spreken. Deze respondent geeft wel aan dat hij bij de taalproblemen een vriendin voor hulp kan vragen en dat hij en zijn vrouw er meestal zelf ook wel uitkomen. De taal is in dit geval dus wel een belemmering, maar het is niet zo dat de problemen die daardoor ontstaan niet opgelost kunnen worden. De mannen geven vrijwel allemaal aan dat de Engelse taal voor hen geen probleem is, zij hebben deze taal dus goed onder controle. We moeten er rekening mee houden dat dit slechts meningen zijn van onze respondenten en we weten dus niet of dit ook echt de realiteit is. Het taalprobleem hoeft dus niet alleen bij de Filippijnse of Thaise vrouwen te liggen, maar kunnen net zo goed bij de mannen zelf liggen.

Ondanks dat de vrouwen al een aantal jaren in Nederland wonen, blijkt dat de taal voor een aantal vrouwelijke respondenten een barrière vormt. Doordat de vrouwen op de Filippijnen Engels hebben geleerd praten ze vaak Engels met hun man. Op de vraag welke belangrijke verschillen er zijn, wordt er al snel geantwoord dat de verschillen in taal overbrugd worden door Engels met elkaar te praten. Er blijkt echter op andere gebieden in de relatie dat taalverschillen toch moeite opleveren bij het uiten van gedachten en gevoelens. Het komt bij de vrouwen voor dat ze in de opvoeding van de kinderen moeite hebben om zich duidelijk te verwoorden tegenover de kinderen.

Deze taalbarrière valt dus aan de ene kant goed op te lossen door Engels met elkaar te praten, maar wordt toch vaak een probleem bij het duidelijk overbrengen van gevoelens en denkwijzen over bepaalde zaken in de relatie. Wel wordt het leren spreken van de Nederlandse taal aangehaald als middel om de aanpassing zo goed mogelijk te laten verlopen. De vrouwen hebben de Nederlandse taal geleerd door hier in Nederland naar school te gaan en hebben meer vaardigheden in de taal opgedaan tijdens bijvoorbeeld hun werk.

Religie

Wat religie betreft zijn er tussen de mannelijke respondenten en hun Filippijnse vrouwen wel enige verschillen. De meeste mannelijke respondenten geven aan dat hun vrouw katholiek is, een religie die ook veel in Nederland voorkomt, waardoor de gebruiken en rituelen van deze religie de Nederlandse mannen niet geheel vreemd zullen zijn. Ook

zijn er een aantal mannen waarvan de vrouw boeddhistisch is, dit zijn vooral de vrouwen die uit Thailand komen. De mannen laten hun vrouwen vrij in hun religie. Uit de antwoorden die de mannelijke respondenten geven valt niet op te maken dat zij hun vrouwen dwingen om een andere religie aan te nemen, of afstand te doen van hun religie. De religie van de vrouw wordt door de mannen gerespecteerd en geaccepteerd, soms hangen de man en vrouw dezelfde religie aan. Als we naar de antwoorden van de mannen kijken blijkt daar over het algemeen uit dat de vrouwen niet heel erg fanatiek zijn bij het uitoefenen van hun religie. Zij gaan wel naar de kerk of bidden voor het eten, maar vaak speelt religie geen rol bij de opvoeding van de kinderen. Een goede reden voor het laatste punt wordt niet gegeven. We maken hier dan ook zelf uit op dat de vrouwen niet erg strenggelovig zijn, anders had dit zeker wel invloed gehad bij de opvoeding van de kinderen. Er zijn geen respondenten die aangeven dat er problemen ontstaan door de religie van de vrouw of hun eigen religie. Vaak zijn beide partners zich bewust van de verschillen die er zijn en willen zij zich dan ook aan elkaar aanpassen. Als er zich problemen voordoen dan worden deze uitgesproken, maar het merendeel van de respondenten geeft aan dat er geen problemen zijn. De mannen lijken dus erg open te staan voor de religieuze verschillen en zijn bereid om zich aan te passen aan hun vrouw, bijvoorbeeld door het meegaan naar de kerk.

De respondent die getrouwd is met een Thaise vrouw geeft aan dat zijn vrouw boeddhistisch is, maar hijzelf niet:

“Zij is (net als 94% van Thailand) boeddhistisch, maar daar heb ik geen last van. Ik vind het soms zelfs wel interessant om een beetje mee te doen. Maar eigenlijk ben ik zelf gewoon atheïst, net zo makkelijk.” (Respondent nr. 4)

Het valt dus op dat de mannen niet al te veel moeite hebben met het geloof van hun vrouw. Ze laten hun vrouw vrij in hun eigen keuze en geven aan dat zij die keuze gewoon accepteren. Er wordt door de mannen zelf niet aangegeven dat er problemen ontstaan door de religie van hun vrouw. Wij denken dat de mannen van tevoren al geweten hebben, dat wanneer zij een partner zouden zoeken op de Filipijnen of in Thailand, de kans erg groot zou zijn dat zij een gelovige vrouw zouden kunnen krijgen. Religie speelt namelijk een grote rol in die landen. De mannen kiezen er zelf voor om een vrouw te zoeken in die landen, dus zouden ze zich er ook van bewust zijn dat religie een rol zou spelen in het leven van de vrouwen daar. Blijkbaar staan zij hier gewoon voor open en weerhoudt dit hen er niet van om niet op zoek te gaan naar een vrouw afkomstig uit die twee landen.

De vrouwelijke respondenten geven aan dat zij wat fanatieker zijn in de beoefening van het geloof dan hun mannen.

Zo blijkt onder andere uit het volgende antwoord:

“Ons geloof verschilt erg. Hij gelooft dat je niet regelmatig naar de kerk hoeft te gaan om in de hemel te komen, maar dat het draait om liefde voor je medemens. In onze kerk is het belangrijk om aanwezig te zijn. Maar hij is lief om altijd mee te gaan, maar soms met gemopper. “ (Respondent nr. 16)

De vrouwen geven aan dat zij in hun geloof worden vrijgelaten door hun man en dat dit geloof door dezen wordt geaccepteerd. De vrouwen zijn wel een stuk actiever in het beoefenen van het geloof. De vrouwen geven aan dat ze af en toe naar de kerk gaan. Ze hebben er geen moeite mee dat ze alleen moeten gaan en omdat de mannen het geloof van hun vrouw respecteren gaan sommige ook wel eens met hun vrouw mee. We hebben de respondenten gevraagd of ze in het dagelijks leven veel worden geconfronteerd met de religieuze gewoontes van hun partner. De vrouwen geven aan dat religie weinig invloed heeft op het dagelijks leven.

De mannelijke respondenten geven aan dat zij het geloof van hun vrouw respecteren en hun vrouw hierin vrijlaten. De vrouwelijke respondenten zeggen eigenlijk hetzelfde. Zij zeggen namelijk dat zij door hun man vrij worden gelaten in de beoefening van hun geloof en dat de man hun geloof ook accepteert. Er zijn dus geen wezenlijke verschillen te vinden in de antwoorden van de mannen en vrouwen op het gebied van religie.

Verschillen in leefgewoontes/cultuur

Ook geven een aantal respondenten aan dat er een paar verschillen in leefgewoontes/cultuur wel naar voren komen. Zo zeggen de mannelijke respondenten die getrouwd zijn met een Filippijnse dat er verschillen zijn in het nakomen van afspraken en op tijd komen. In de Filippijnse cultuur komt het volgens hen vaak voor dat afspraken niet of maar gedeeltelijk nagekomen worden en dat men nooit op tijd komt.

Een citaat van een mannelijke respondent:

“Afspraken niet nakomen of slechts gedeeltelijk, zelden of nooit op tijd komen, slecht kunnen plannen, impulsief handelen en daardoor niet goed overdenken wat dit impulsieve handelen later voor gevolgen kan hebben, vaak te laat met te verrichten zaken beginnen, met als gevolg op het laatste moment het impulsief handelen. Dit alles is voor Filippino's heel normaal en niemand maakt zich hierover dan ook druk en ze nemen alles met een bepaalde luchtigheid op. Het

geeft dan ook weer een zekere positieve kant aan het geheel, ze nemen het met een lach en een bepaalde instelling van “maak je niet druk!” (Respondent nr. 8)

Een paar andere verschillen die de mannelijke respondenten tegengekomen zijn: het vragen van financiële steun door de familie op de Filippijnen, de opvoeding van de kinderen (op de Filippijnen zijn ze een stuk strenger) en de directheid van de Nederlander. De verschillen die hier naar voren worden gebracht zijn verschillen die naar ons idee vaker ter sprake komen als er wordt gesproken over verschillen tussen Nederlanders en buitenlanders.

Naast de mannelijke respondenten zijn het ook de vrouwelijke respondenten die verschillen zien in leefgewoontes/cultuur. In het begin van de kennismaking vallen de verschillen in gewoontes de vrouwelijke respondenten vaak niet meteen op. Wat verder in de relatie, wanneer de partners elkaar beter leren kennen, worden deze verschillen zichtbaar. Zo wordt er door een vrouwelijke respondent aangegeven dat er in de Nederlandse cultuur anders wordt omgegaan met het tonen van liefde. Doordat men op de Filippijnen en in Thailand conservatiever denkt over relaties tussen mannen en vrouwen is het tonen van liefde in het openbaar vaak iets ongepasts. De vrouwelijke respondent geeft aan wat haar ervaring hiermee was.

“Bij de eerste ontmoeting merkte ik niet dat er verschillen in cultuur waren. Het was in het begin vooral vriendschap, ik zag hem dus alleen als een goede vriend. Soms merkte ik niet eens dat hij een buitenlander was. Toen we een relatie met elkaar begonnen, besepte ik wel dat er een verschil in cultuur was, meestal ging het om de manier van liefde tonen...zoenen of aanraken. Ik was heel conservatief over deze dingen, vanwege mijn cultuur en opvoeding door familie en school. Volgens mij was het niet goed voor Thaise vrouwen om te makkelijk om te gaan met mannen...om te zoenen in het openbaar of om seks te hebben voor het huwelijk. Daarom was ik soms gefrustreerd want hij hield van mij maar ik wilde niet hand in hand op straat met hem lopen. We hebben een middenweg gevonden tussen beide culturen. Mijn man wist wel wat de Thaise cultuur inhield en ik wist wat zijn cultuur inhield. We hebben alles met elkaar besproken en accepteren elkaar. Bovendien houden we van elkaar en kunnen daarom deze problemen overwinnen.” (Respondent nr. 20)

Uit de antwoorden van de mannelijke en vrouwelijke respondenten blijkt dus dat zij wel verschillen zien in leefgewoontes/cultuur. De mannelijke respondenten zien andere

verschillen dan de vrouwelijke respondenten. De mannen zien vooral de volgende verschillen sterk naar voren komen: het vragen van financiële steun door de familie op de Filippijnen, de opvoeding van de kinderen (op de Filippijnen zijn ze een stuk strenger) en de directheid van de Nederlander. De vrouwen zien vooral verschillen in de manier waarop de liefde door hun partner wordt getoond.

Financiële ondersteuning

Financiële ondersteuning van de schoonfamilie komt ook vaak voor onder de mannelijke respondenten (we hebben alleen de mannelijke respondenten naar dit onderwerp gevraagd). De familie van de vrouw wordt dan financieel geholpen door de respondent en zijn vrouw. Sommige respondenten geven aan dat zij regelmatig geld sturen naar de schoonfamilie uit het herkomstland van de vrouw, terwijl anderen aangeven dat zij financiële ondersteuning geven wanneer het volgens hen noodzakelijk is. Het is een traditie op de Filippijnen en in Thailand dat de vrouw haar familie financieel ondersteunt op het moment dat zij getrouwd is. Er wordt dus ook van de vrouwen die naar Nederland gemigreerd zijn verwacht dat zij hun familie op de Filippijnen of in Thailand zullen ondersteunen door het sturen van geld. De mannelijke respondenten geven aan dat zij er geen moeite mee hebben dat de vrouw haar familie wil ondersteunen. Het wordt voor hen als gebruikelijk beschouwd en vaak weten ze van tevoren al dat er een financiële ondersteuning van de vrouw verwacht wordt.

Onafhankelijk van de financiële situatie van de man wordt er financiële hulp geboden aan de schoonfamilie. We kunnen dus niet zeggen dat alleen de respondenten met een betere baan financiële ondersteuning bieden aan de familie van hun vrouw. Vaak is het geld dat wordt gestuurd bedoeld voor medische problemen, voedsel en schoolgeld. Zo kunnen ook de kinderen van de broers en zussen van de vrouw geholpen worden aan een betere toekomst doordat zij zo de kans krijgen om onderwijs te volgen. De man maakt met de vrouw wel afspraken over de hoogte van het bedrag dat naar de familie wordt gestuurd, waar het geld aan moet worden besteed en voor wie het geld precies bestemd is.

Wanneer een Filippijnse of Thaise vrouw met een Filippijnse of Thaise man trouwt wordt er ook van die man verwacht dat hij zijn schoonfamilie financieel ondersteunt. Het is dus vooral iets wat in de cultuur zit van de vrouw, iets wat traditie is.

De mannelijke respondenten geven aan met dit gebruik geen moeite te hebben en 'gewoon mee te doen', al moeten er natuurlijk wel bepaalde afspraken over gemaakt

worden en kan niet iedereen geholpen worden. Wij denken dat de respondenten met deze financiële ondersteuning geen moeite hebben, omdat zij waarschijnlijk al van tevoren konden weten dat hier sprake van zou zijn.

Opvoeding van de kinderen

Wij hebben de respondenten ook gevraagd hoe de opvoeding van de kinderen verloopt, omdat we hier te maken hebben met ouders die beide een verschillende culturele achtergrond hebben. We zullen eerst onze bevindingen van de mannelijke respondenten over dit onderwerp weergeven en daarna zullen de bevindingen van de vrouwelijke respondenten aan bod komen.

De meeste mannelijke respondenten hebben samen met hun partner geen kinderen, een reden hiervoor kan zijn dat dit komt doordat de stellen vijf jaar of korter met elkaar getrouwd zijn. Een andere reden is dat de meeste respondenten hun vrouw pas op latere leeftijd hebben ontmoet. Geen van de respondenten voedt samen met zijn vrouw een kind op dat uit een eerder huwelijk komt. We kunnen over deze opvoeding dan ook niets zeggen.

De respondenten die samen met hun vrouw wel een biologisch kind hebben, hebben alleen jonge kinderen. De opvoeding gaat volgens de respondenten in de meeste gevallen gewoon zoals de opvoeding van een kind in ieder ander huwelijk. De mannelijke respondenten geven wel vaak aan dat de man en vrouw niet even streng zijn voor hun kind(eren). Op de Filippijnen en in Thailand is de opvoeding over het algemeen strenger dan de opvoeding van een kind in Nederland. De mannen vinden dan ook dat het kind de Nederlandse normen en waarden moet leren en niet zozeer de normen en waarden die op de Filippijnen of in Thailand gelden. Zij zeggen dat het kind nou eenmaal in Nederland woont en ook de Nederlandse gebruiken, normen en waarden moet kennen. Dat de vrouw haar kind graag strenger op wil voeden zorgt niet voor grote problemen tussen de partners. In de meeste gevallen ziet de vrouw wel in dat er in Nederland andere normen en waarden gelden en dat de kinderen hier een stuk vrijer zijn. Zij passen zich dan ook wel aan en geven hun kind(eren) een meer Nederlandse opvoeding. Al zullen er altijd wel wat Filippijnse of Thaise gewoontes in de opvoeding blijven bestaan. Alle respondenten met kinderen geven aan dat religie geen rol speelt bij de opvoeding van de kinderen. Ook al is één van de ouders gelovig, het kind wordt niet gedwongen om een bepaalde religie aan te nemen.

De vrouwelijke respondenten geven ook aan dat religie geen rol speelt bij de opvoeding van hun kinderen. Echte afspraken over hoe ze de opvoeding gaan aanpakken worden er niet gemaakt. Wel geven de vrouwen aan dat ze de manier van opvoeding anders vinden dan op de Filippijnen en in Thailand. Over het algemeen is de opvoeding die kenmerkend is voor hun land van herkomst en die de vrouwen ook zelf hebben gehad een veel strengere opvoeding. De vrouwen leren van familie van de man, vrienden en andere ouders op de crèche of school hoe het er in Nederland over het algemeen aan toegaat. Omdat de kinderen in Nederland zullen opgroeien zijn de vrouwen zich ervan bewust dat een wat meer Nederlandse opvoeding de kinderen ten goede zal komen. Problemen doen zich niet zozeer voor bij de manier van opvoeden, maar eerder bij het communiceren met de kinderen. Er wordt aangegeven door een respondent dat ze moeite had om de manier waarop zij dacht over de opvoeding en haar regels, duidelijk over te brengen in het Nederlands naar de kinderen toe.

“Mijn man is veel rationeler. Als er iets mis is of als de kinderen ruziën probeert hij ze te kalmeren en het op te lossen door te vragen waarom ze ruzie maken en wie er begonnen was. Hij probeert de kinderen op een zachte en duidelijke manier dingen duidelijk te maken, dus de kinderen luisteren naar hem. Dit komt soms doordat ik niet duidelijk kan maken wat ik bedoel, hierdoor voel ik me soms gefrustreerd. In mijn cultuur en in de manier waarop mijn grootouders mij grootbrachten, mochten kinderen hun ouders niet tegenspreken.”

(Respondent nr. 19)

Zowel de mannen als de vrouwen geven aan dat religie geen rol speelt bij de opvoeding van hun kinderen. Er wordt wel duidelijk dat de mannen en vrouwen vinden dat de manier van opvoeden van een kind op de Filippijnen en in Thailand een stuk strenger is dan in Nederland. De mannen geven aan dat hun kinderen vooral de Nederlandse normen en waarden aangeleerd krijgen. Ook de vrouwelijke respondenten geven aan dat zij hebben geleerd wat de Nederlandse normen en waarden zijn en zij hun kinderen deze ook aanleren.

Leeftijdverschil

Vooraf blijkt uit de antwoorden van de respondenten dat er in de meeste gevallen sprake is van een leeftijdsverschil tussen de man en de vrouw. De man is in alle gevallen ouder dan de vrouw. Het grootste leeftijdsverschil dat wij zijn tegengekomen onder onze respondenten is vijftien jaar, terwijl het kleinste leeftijdsverschil maar vier maanden is.

Wij hebben niet alleen maar naar een eventueel leeftijdsverschil gevraagd, maar ook of het leeftijdsverschil problemen oplevert tussen de partners. De respondenten hebben aangegeven dat het leeftijdsverschil geen problemen oplevert. Eén respondent gaf wel aan dat vrouwen uit de Filippijnen hoe dan ook al minder problemen hebben met een groot leeftijdsverschil dan de Nederlandse vrouwen. Het kan dus zo zijn dat op de Filippijnen/Thailand een groot leeftijdsverschil veel vaker voorkomt dan in Nederland. Aan de andere kant zouden er ook economische motieven voor kunnen zijn. Een 'oudere' man die zijn leven goed onder controle heeft (een inkomen, huis, eigen verantwoording etc.) zal ook eerder geneigd zijn om een vrouw te zoeken op de Filippijnen of in Thailand, omdat hij weet dat hij haar zal kunnen onderhouden. Het kan ook zo zijn dat de meeste mannelijke respondenten ook echt op zoek waren naar een jongere vrouw. Dit kan een reden zijn waardoor er weinig problemen (veroorzaakt door het leeftijdsverschil) zijn tussen de partners, omdat de man zich bewust is van dit leeftijdsverschil.

Al met al kunnen we concluderen dat er wel verschillen bestaan. Die verschillen leiden in sommige gevallen wel tot wat problemen, maar de problemen zijn niet dermate groot dat de partners niet met elkaar samen kunnen leven. De respondenten laten vaak blijken dat vooral de aanpassing aan elkaar en de acceptatie van elkaars gewoontes erg belangrijk zijn. We denken dat dit komt doordat de mannen bewust op zoek zijn gegaan naar een Filippijnse of Thaise vrouw en zich dan ook dermate bewust zijn geweest van de verschillen die zij tegen zouden kunnen komen.

Nogmaals, wij hebben alleen getrouwde mensen geïnterviewd, wat een goede verklaring kan zijn voor de 'niet al te grote' problemen die worden veroorzaakt door de verschillen. Personen die gescheiden zijn zullen hier waarschijnlijk een andere mening over hebben.

6.1.4 Omgeving

Omdat de omgeving van de respondenten ook een grote invloed kan hebben op de keuze van hun partner hebben wij de respondenten gevraagd hoe hun omgeving tegen hun relatie met een Filippijnse/Thaise vrouw of Nederlandse man aankeek ten tijde van de bekendmaking van de relatie. Bij de omgeving van de respondenten moet u denken aan familie, vrienden, kennissen en collega's. Wij waren namelijk benieuwd hoe de omgeving tegen dit soort relaties aankijkt. Vaak reageert de omgeving van de

Nederlandse mannen nogal negatief, omdat zij denken dat de vrouwen uit de Filippijnen en Thailand uit zijn op het geld van de mannen. De omgeving van de Filippijnse/Thaise vrouwen zullen aan de ene kant positief reageren, omdat zij er waarschijnlijk financieel ook op vooruit gaan. Aan de andere kant zullen zij negatief reageren, omdat westerse mannen in die landen vaak sekstoeristen zijn en dan ook op deze manier bestempeld kunnen worden door de omgeving van de vrouw.

Het merendeel van de mannelijke respondenten geeft aan dat zij geen negatieve reacties hebben ontvangen op het feit dat zij een relatie zijn aangegaan met een Filippijnse of Thaise. Zij zeggen dat hun omgeving geen problemen heeft met de relatie of met het feit dat hun vrouw buitenlands is. Vaak vindt de omgeving het wel interessant. Er is echter wel één respondent die aangeeft dat hij indirect negatieve reacties heeft gehad vanuit zijn omgeving. Dit gebeurde vooral voordat zijn omgeving had kennism gemaakt met zijn vrouw, er werd dus al een negatief beeld van haar geschetst door de omgeving zonder dat zij haar echt kenden. Deze respondent geeft wel aan dat de reacties na de kennismaking, tussen zijn omgeving en zijn vrouw, zijn veranderd. De bedenkingen die men eerder had zijn verdwenen en omgezet in positieve reacties.

We kunnen hier dan ook uit concluderen dat de meeste respondenten geen negatieve reacties hebben gehad op hun relatie met een Filippijnse of Thaise vrouw. Een kanttekening die hier wel geplaatst moet worden is dat wij niet weten hoe hecht de mannelijke respondenten zijn met hun familie, kennissen etc.. Op de Filippijnen en in Thailand zijn familieleden vaak erg op elkaar gesteld, terwijl dat in Nederland minder het geval is. We kunnen wel zeggen dat de mannen zelf openstaan voor andere culturen, omdat zij specifiek op zoek gaan naar een buitenlandse vrouw.

De vrouwelijke respondenten geven allemaal aan dat de familie geen rol heeft gespeeld bij de keuze van de persoon van de partner. Ze geven aan dat zij daar vrij in zijn gelaten. De families van alle respondenten hebben de relatie geaccepteerd en geven aan dat de vrouw het goed heeft getroffen met de partner die ze heeft gevonden. Echter is er in het begin van de relatie soms wel enige twijfel bij de familie te merken. Aan de ene kant geven de respondenten aan dat familieleden zich een beeld hebben gevormd van Filippijnse/Thaise vrouwen die worden uitgebuit door een westerse man. Ook bestaat er het beeld van de westerse man die geen serieuze bedoelingen heeft met een Filippijnse of Thaise vrouw en vaak alleen maar voor z'n plezier een Filippijnse of Thaise vrouw zoekt. Hierdoor merken de vrouwen vaak dat hun familieleden bang zijn dat dit

ook zal gebeuren bij hun. Aan de andere kant bestaat er een beeld van Filippijnse en Thaise vrouwen die een beter leven tegemoet zullen gaan door met een westerse man te trouwen. De familieleden zijn dan juist erg blij voor de vrouw dat ze in hun beleving een rijke man heeft gevonden.

Wij verwachtten dat de familie hier wellicht moeite mee zou hebben, omdat het vaak in verband wordt gebracht met de buitenlandse/westerse mannen die naar de Filippijnen of Thailand komen als sekstoeristen. De vrouwen geven aan dat ook dit een beeld is wat mensen in hun land vaak hebben over een relatie tussen Filippijnse/Thaise vrouwen en een westerse man.

Door één Filippijnse respondent wordt aangegeven dat niet haar familie moeite had met de acceptatie, maar eerder de familie van haar man. Ze geeft aan dat de kinderen van haar man moeite hebben om haar te accepteren, maar dit zou wellicht niets te maken kunnen hebben met de afkomst van de vrouw maar met het feit dat hun vader een vervanging voor hun moeder heeft gevonden.

Voor alle Filippijnse en Thaise respondenten geldt dat het huwelijk van groot belang is. Er wordt heel veel waarde gehecht aan het huwelijk vanuit het katholieke geloof. Het huwelijk vormt voor hen de basis van een vaste relatie.

Als een Filippijnse vrouw gaat trouwen met een buitenlandse man kan het voorkomen dat mensen uit de omgeving van de vrouw denken dat ze erop uit is om rijk te worden door met een buitenlandse man te trouwen. Zoals hierboven al is aangehaald komen er dus twee reacties vanuit de omgeving van de vrouw. Men laat merken dat de vrouw zich gezegend moet voelen met zo'n man maar aan de andere kant komt het ook voor dat de vrouw benijdt wordt vanwege haar geluk. Een Thaise respondent geeft ook nog aan dat, naast het feit dat het huwelijk in Thailand ook van groot belang is, er vroeger vreemd werd gekeken naar volwassen vrouwen als ze na hun 35ste nog niet waren getrouwd. Dit is tegenwoordig veel minder aan de orde. Het wordt door de omgeving niet meer als schande gezien wanneer vrouwen met een goede opleiding niet getrouwd zijn. Je zou hieruit op kunnen maken dat het idee van een "carrièrevrouw" wat meer in de Thaise cultuur wordt opgenomen.

6.1.5 Migratie

De strengere wetgeving betreffende het trouwen met een buitenlander en het krijgen van een verblijfsvergunning heeft invloed gehad op het migratieproces dat onze vrouwelijke

respondenten hebben moeten doorlopen. Vanwege de aanscherping van de voorwaarden waaraan men moet voldoen om een verblijfsvergunning te krijgen wordt het migratieproces bemoeilijkt.

De reden die door zowel Thaise als Filippijnse vrouwen wordt aangedragen op de vraag waarom ze ervoor hebben gekozen om zich met hun partner in Nederland te vestigen is vanwege het werk van de man en de betere toekomst. Doordat de man zijn werk heeft in Nederland gaat de vrouw naar de man toe. Eén Filippijnse respondent geeft een andere reden. Vanwege haar man, die niet kan wennen aan een warm klimaat en aan ander voedsel, hebben ze ervoor gekozen om in Nederland te wonen. De meeste vrouwen geven aan dat het voor hen de enige optie was om via de legale weg, door te trouwen en het verkrijgen van een verblijfsvergunning, te migreren.

De vrouwen zijn vanaf het jaar van hun huwelijk woonachtig in Nederland. Een enkeling kort daarvoor of kort daarna. Er zit dus geen lange tijd tussen het huwelijk en het komen wonen in Nederland.

6.1.6 Omschrijving eigen partner

Niet alleen hebben wij de mannelijke respondenten gevraagd wat voor beeld zij hadden van de Filippijnse/Thaise vrouwen in het algemeen, maar daarnaast waren wij ook nieuwsgierig hoe zij hun eigen vrouw zouden omschrijven (hetzelfde geldt voor onze vrouwelijke respondenten). We moeten bij deze antwoorden er natuurlijk wel rekening mee houden dat de respondenten waarschijnlijk allemaal positieve antwoorden geven, omdat het over hun eigen vrouw of man gaat. Wij zijn in de antwoorden dan ook geen negatieve punten tegengekomen. Dit zegt dan ook wel weer iets over de opstelling van de mannen en vrouwen. Wanneer er iets gezegd moet worden over de vrouwen en mannen in het algemeen dan komen er wel een aantal “negatievere” punten naar voren, terwijl zij over hun eigen vrouw of man niets negatiefs zullen zeggen. Wat duidelijk naar voren komt is dat de mannen hun vrouwen vooral bestempelen als zorgzaam. Ook antwoordden de mannen dat de familie erg belangrijk is voor de vrouwen.

De vrouwelijke respondenten omschreven hun Nederlandse partners qua uiterlijk als knap en groot. Qua innerlijk worden de partners omschreven als lief, zorgzaam, intelligent, respectvol en ook staan ze altijd klaar voor hun vrouw en hun gezin.

Zowel de mannelijke als de vrouwelijke respondenten bestempelen hun partner als zorgzaam, maar daarnaast geven de vrouwelijke respondenten ook de uiterlijke kenmerken aan die zij aantrekkelijk vinden, terwijl de mannen het alleen over de innerlijke kenmerken hebben.

6.2 Onderzoeksresultaten koppels

Tussen de ondervraagde respondenten bevinden zich vier koppels. De antwoorden van de man en zijn vrouw hebben wij met elkaar vergeleken. We hebben gekeken naar overeenkomsten en verschillen in de manier waarop er wordt gedacht over zaken als: het proces van kennismaking, de reden om voor een buitenlandse partner te kiezen, het proces van aanpassing, culturele en sociaal-economische verschillen en indien van toepassing over de opvoeding.

Koppel 1: Respondent nr. 12 & Respondent nr. 20

De manier waarop ze met elkaar in contact zijn gekomen was voor beide een nieuwe ervaring. Geen van beide had eerder geprobeerd om een partner te vinden door middel van contactadvertenties op het internet. De man is degene die heeft gereageerd op de advertentie die de vrouw heeft geplaatst. Allebei kijken ze positief terug op de manier waarop het contact is verlopen. Ook op dat moment zelf wisten ze van elkaar dat ze op zoek waren naar een serieuze relatie. Het proces van kennismaking wordt door beide als snel, positief en succesvol ervaren. Beiden hadden er, na geringe tijd contact te hebben onderhouden via de mail en telefoon, behoefte aan om elkaar persoonlijk te ontmoeten. De man is overgevlogen naar de Filippijnen om daar de familie te leren kennen en bekend te raken met het leven van zijn toekomstige partner. Zowel de vrouw en haar familie, als de man hadden een goed gevoel bij deze kennismaking. Dit koppel heeft één jaar contact gehouden voordat ze met elkaar gingen trouwen.

De reden die de man aanhaalt voor zijn keuze om een buitenlandse vrouw als partner te nemen is vanwege karakteristieke/culturele eigenschappen van Aziatische vrouwen die hij zoekt in een vrouw.

“Ja, er zijn verschillen in de relatie. Allereerst de warmte, die ik bij een Nederlandse vrouw niet vaak ben tegengekomen, vind ik wel bij vrouwen uit Zuidoost Azië. Ze zijn charmanter, ook bij het vertellen van een negatieve

boodschap. Ze weten je het gevoel te geven dat je voor hun heel dierbaar bent. Ze zijn veel minder veeleisend dan een Nederlandse vrouw, wat natuurlijk ook gedeeltelijk gerelateerd kan worden aan hun lagere levensstandaard. Juist dit heeft op mij een positief effect omdat ik hierdoor ook weer de kleinere gelukjes in het leven ben gaan waarderen.”

De vrouw geeft dezelfde reden. Westerse mannen zijn volgens haar liefhebber en romantischer dan Filippijnse mannen. Dit trekt haar aan in een westerse man.

“Mijn man is romantisch en liefhebbend, terwijl Filippijnse mannen terughoudend zijn in het tonen van hun liefde en affectie, vooral in het openbaar.”

Over de culturele en sociaal-economische verschillen wordt er door dit koppel verschillend gedacht. Volgens de man zijn er zowel culturele als sociaal-economische verschillen tussen hem en zijn partner. Hij geeft echter aan dat hij het gevoel heeft dat er niet zo heel veel verschil in achtergrond zit. De economische verschillen zijn volgens hem veel groter. Culturele verschillen zoals in taal, leeftijd, religie, cultuur en traditie ziet hij niet als problematisch. Verschil in taal wordt volgens hem opgelost door het Engels wat beide partners beheersen. Verschil in leeftijd is niet zo groot en ze delen dezelfde normen, waarden en religie. De vrouw ziet meer verschillen in achtergrond dan de man. Het taalverschil heeft zij in tegenstelling tot de man wel als probleem ervaren.

“Meestal is dit de oorzaak van misverstanden. Maar sinds we ons ervan bewust zijn dat we allebei een verschillende culturele achtergrond hebben, doen we ons best om ons aan te passen en elkaars beperkingen te begrijpen.”

Uit dit citaat blijkt ook dat zij wel verschillen in achtergrond meer in de aandacht brengt. Naast achtergrond en taal noemt ze ook nog als voornaamste verschillen de cultuur, tradities en het eten.

Ze geeft aan dat deze verschillen geen belemmering vormen om een relatie aan te gaan maar het lijkt erop dat de vrouw de verschillen tussen haar en haar partner meer op de voorgrond plaatst.

Koppel 2: Respondent nr. 2 & Respondent nr. 13

Dit koppel heeft elkaar leren kennen via een correspondentieclub. De man geeft aan dat hij veel contacten heeft gelegd. Hij zag dit als het middel om in contact te komen met vrouwen uit diverse delen van de wereld. Zijn huidige partner was degene met wie het klikte en waarmee hij lange tijd intensief en steeds intiemer ging corresponderen. De

man heeft zelf het initiatief genomen om zich in te schrijven bij een correspondentieclub. De vrouw is op het idee gekomen om dit te doen door een vriendin. Ze heeft een advertentie geschreven. De man heeft zijn interesse getoond en toen is het contact ontstaan. Ze hebben vier jaar contact onderhouden voordat ze zijn getrouwd. Ze geven beiden aan dat ze door te corresponderen dichter naar elkaar toe zijn gegroeid.

De reden die de man aanhaalt voor zijn keuze om een buitenlandse vrouw als partner te nemen is vanwege karakteristieke/culturele eigenschappen van Filippijnse vrouwen. Hij vindt dat deze vrouwen trouwer en zorgzamer zijn en meer waarde hechten aan het traditionele huwelijk en de zorg dragen voor familieleden.

“Vrouwen uit de Filippijnen, mits goede opleiding en werk, zijn zorgzaam en trouw aan echtgenoot. Filippijnse vrouwen hebben ‘ouderwetse’ ideeën betreffende trouwen en familie omstandigheden, zoals: zorgen voor wederzijdse ouders en gezin.”

De vrouw geeft aan dat zij geen partner kon vinden op de Filippijnen, waardoor ze interesse kreeg in westerse mannen. De correspondentieclub zag zij als een goede mogelijkheid om in contact te komen met die westerse mannen. De interesse die een Nederlandse man in haar toonde heeft haar doen kiezen voor een Nederlandse man.

Over de culturele en sociaal-economische verschillen wordt er door dit koppel hetzelfde gedacht. Beide geven aan dat ze niet te maken hebben gehad met grote en problematische culturele en sociaal-economische verschillen. Met de wel aanwezige verschillen hebben ze goed om kunnen gaan. Beiden hebben rekening gehouden met de omstandigheden van de ander en zijn flexibel. Beiden geven ook aan dat taal en religie de voornaamste verschillen zijn. Ook geven beiden aan dat ze dit taalverschil gezamenlijk hebben opgelost door Engels te praten. De man laat de vrouw vrij in haar geloof en heeft er ook geen problemen mee.

“Ik ben goed in Engels en mijn vrouw ook. Wij laten elkaar vrij in religie. Wij passen ons alle twee goed aan, aan elkaars ideeën en dergelijke.”

“Wij spreken Engels met elkaar en mijn man laat mij vrij in mijn geloof.”

Beide hebben geen problemen ondervonden bij de aanpassing. Er zijn afspraken gemaakt om elkaar vrij te laten.

De opvoeding van de kinderen verloopt meer op de Nederlandse manier. Dit en al het andere omtrent de opvoeding hebben ze in samenspraak besloten. Religie speelt voor beiden geen rol in de opvoeding.

Koppel 3: Respondent nr. 3 & Respondent nr. 14

Dit koppel heeft elkaar leren kennen via een datingbureau. De man is zelf op het idee gekomen om op deze manier een partner te zoeken. De vrouw is op dit idee gebracht door een tante. Ze hebben contact onderhouden via de telefoon en per brief. De eerste ontmoeting tussen beide was geregeld door het datingbureau. De reden die de man aanhaalt voor zijn keuze om met een buitenlandse vrouw een relatie aan te gaan is vanwege de mentaliteit en culturele achtergrond van Filippijnse vrouwen die hij vindt passen bij de Nederlanders. Filippijnse vrouwen nemen sneller genoegen met wat hij als man te bieden heeft.

“Ik heb altijd al een zwak gehad voor Aziatische vrouwen. De mentaliteit en de culturele achtergrond van de Filippijnse vrouwen past goed bij Nederlanders.

In het algemeen is de Filippijnse vrouw wat makkelijker tevreden met wat ik te bieden heb dan Nederlandse vrouwen.”

De reden die door de vrouw aanhaalt voor het feit dat ze voor een Nederlandse man heeft gekozen is vanwege de betere economische vooruitzichten.

Over de culturele en sociaal-economische verschillen wordt door dit koppel voornamelijk hetzelfde gedacht. Beiden geven aan dat er wel wat verschillen zijn, maar niet veel. Het contact verloopt gemakkelijk doordat de vrouw een cursus Nederlands heeft gevolgd. Echter, opvallend is dat de man het meer over culturele verschillen heeft en de vrouw het meer over economische verschillen. Het katholieke geloof van de vrouw vormt geen probleem. Ook geeft de man aan geen moeite te hebben met het feit dat familie voor Filippino's veel belangrijker is dan voor Nederlanders.

Over het proces van aanpassing denken beide partners hetzelfde. De man heeft de aanpassing op dezelfde manier ervaren als zijn vrouw. Beiden noemen dezelfde gebieden waarop de aanpassing wat moeilijker verliep. Dit was vooral moeilijker voor de vrouw op het gebied van de Nederlandse gewoontes.

Over de opvoeding van hun zoon hebben ze geen afspraken gemaakt. Beiden geven aan dat dit niet nodig was. Allebei hebben ook geen problemen ondervonden bij de opvoeding. Religie speelt geen rol bij de opvoeding.

Koppel 4: Respondent nr. 8 & Respondent nr. 15

Dit koppel heeft elkaar ontmoet via vrienden. De man geeft aan geïnteresseerd te zijn geraakt doordat een vriend van hem met een Filippijnse vrouw ging. Ze hebben vooral contact onderhouden door het schrijven van brieven. Ze hebben elkaar ontmoet toen hij voor zijn werk naar Hongkong moest. Na ongeveer twee jaar contact te hebben onderhouden zijn ze getrouwd. De reden die de man aandraagt voor zijn keuze om met een Filippijnse vrouw een relatie aan te gaan is vanwege zijn lange verblijf in Azië voor zijn werk. Hierdoor raakte hij geïnteresseerd in Aziatische vrouwen. De vrouw geeft aan dat zij geen huwelijkspartner kon vinden in haar eigen land. De positieve verhalen van haar vriendin over haar relatie met een westerse man heeft haar interesse gewekt voor een relatie met een westerse man. Beide partners geven aan dat er geen grote culturele en religieuze verschillen tussen hun zijn. Ze geven aan dat dit vooral komt doordat de Filippijnen het meest westers georiënteerde land in het Oosten is. Hierdoor merken beide partners geen grote en/of problematische verschillen op. Wel vielen de economische verschillen op. De man geeft aan dat de familie van zijn partner het financieel beduidend minder goed had dan zijn familie.

Het communiceren tussen de man en de vrouw in het Engels is voor beiden nooit een probleem geweest maar voor de ouders van de man was dit wel lastig.

“Dus de taal was voor ons beide geen probleem. De taal was wel een probleem voor de communicatie met mijn ouders, maar mijn vrouw heeft razendsnel de Nederlandse taal geleerd. Het leren van de taal heeft de band tussen mijn vrouw en mijn ouders zelfs versterkt.”

De man geeft wel aan dat hij over het algemeen tussen de leefgewoontes van Filippino's en Nederlanders wel verschillen ziet. Filippino's zijn een stuk gemakkelijker in hun handelen, impulsief en laks. Hij wordt hier echter weinig mee geconfronteerd. Alleen als hij op vakantie gaat naar de Filippijnen merkt hij deze verschillen op. Bij zijn eigen vrouw merkt hij deze verschillen in leefgewoontes haast niet op omdat ze zich goed heeft aangepast aan de Nederlandse taal en cultuur. In leeftijd verschillen beide partners slechts vier jaar met elkaar, dus dit levert geen problemen op.

“Er zijn dus geen echte diepgaande verschillen geweest en hebben daardoor ook nooit tot problemen geleid. Een ander gegeven hierbij is het feit dat mijn vrouw zich hier snel op haar gemak voelde en zich gemakkelijk aanpaste aan de Nederlandse gewoontes.”

De vrouw heeft zich gemakkelijk aan kunnen passen in Nederland. Doordat ze snel de Nederlandse taal beheerste is het aanpassingsproces snel en goed verlopen.

Bij de opvoeding van hun zoon hebben zich nooit problemen voorgedaan. Toen hun zoon een baby was heeft de vrouw niet gewerkt, ze was alleen maar bezig met de opvoeding. De opvoeding is dus op een ouderwetse manier verlopen. Religie heeft geen rol gespeeld bij de opvoeding.

Koppel 5: Respondent nr. 11 & Respondent nr. 17

Dit koppel heeft elkaar leren kennen via een internetsite waar er contacten gelegd konden worden. Ze waren elkaars pen vriend geworden en hebben zo'n vier jaar contact onderhouden tot ze samen gingen wonen. Dit contact verliep voornamelijk via de mail en internet. Af en toe belden ze met elkaar. De man kwam één of twee keer per jaar naar Thailand, naar haar en haar familie toe. Twee jaar later zijn ze getrouwd. Beiden geven aan dat het hun eigen idee was om op deze manier contacten te leggen met anderen. De man en de vrouw geven beiden dezelfde reden voor hun keuze om met een buitenlandse vrouw, respectievelijk man, een relatie aan te gaan. Ze hebben hiervoor gekozen omdat ze de karakteristieke/culturele eigenschappen van Aziatische vrouwen, respectievelijk westerse mannen, beter bij zichzelf vonden passen. Op sociaal-economisch gebied zijn beide partners aan elkaar gelijk. Ze hebben hetzelfde opleidingsniveau en economische positie. Culturele verschillen worden wel door beide aangehaald. Het gaat hier bij de vrouw vooral om de manier waarop liefde wordt getoond.

“Toen we een relatie met elkaar begonnen, besepte ik wel dat het verschillende culturen waren, meestal de manier waarop liefde werd getoond (zoenen of aanraken). Ik was heel conservatief over deze dingen. We hebben het midden gevonden tussen onze beide culturen.”

Voor de man lag het voornaamste verschil in het communiceren. Hiermee bedoelt hij niet zo zeer de taal maar meer het uiten van je bedoelingen. De man geeft in tegenstelling tot zijn vrouw aan dat hij de culturele verschillen meer zag als persoonlijke eigenschappen van zijn vrouw. De vrouw geeft wel aan dat zij deze verschillen in een cultureel kader plaatst.

“Er zijn uiteraard culturele verschillen, dat lijkt me helder. Het grappige is dat ik nooit zo naar mijn vrouw heb gekeken. Ze was gewoon mijn vriendin, later mijn vrouw, met bepaalde eigenschappen (die ik waardeer) en ik heb nooit het gevoel gehad dat het allemaal in bepaalde culturele contexten moet worden geplaatst.”

“Mijn man wist wel wat de Thaise cultuur inhield en ik begreep wel uit welke cultuur hij kwam. We hadden alles met elkaar besproken en accepteren elkaar. Bovendien hielden we van elkaar daarom kunnen we deze problemen overwinnen.”

Beiden geven aan dat de verschillen die er tussen hen bestaan niet problematisch zijn. Door elkaar te accepteren en met elkaar te communiceren ontstaan er geen problemen.

6.3 Verbanden met leeftijd en opleiding

In deze paragraaf willen wij u duidelijk maken of wij bepaalde verbanden hebben gevonden tussen de antwoorden van de respondenten en hun persoonlijke kenmerken als opleiding en leeftijd. Wij bekijken dus of bepaalde antwoorden die door de respondenten zijn gegeven kenmerkend zijn voor bijvoorbeeld mannen met een bepaalde opleiding of leeftijd.

6.3.1 Verbanden bij de mannelijke respondenten

Onze mannelijke respondenten hebben verschillende opleidingsniveaus, we kunnen dus qua opleidingsniveau niets over deze mannen zeggen. Onder hoogopgeleide respondenten verstaan wij de respondenten met ten minste een HBO-diploma, terwijl wij onder de laagopgeleide respondenten, respondenten verstaan met een opleiding lager dan het HBO. Het zijn niet alleen hoog- of laagopgeleide mannen die een Filippijnse of Thaise vrouw zoeken, maar dit is erg verschillend. Als we kijken naar de beroepen die de mannen beoefenen kunnen we zien dat de ene helft vooral technische beroepen

beoefenen en dat de andere helft vooral docent is. De mannen met de technische beroepen hebben vaak een lagere opleiding dan de mannen die docent zijn.

Mannen die op zoek gaan naar een Filippijnse of Thaise vrouw zijn vaak al wat ouder. De meeste van onze mannelijke respondenten zijn boven de veertig jaar. Het merendeel van deze mannen is op zoek gegaan naar een Filippijnse of Thaise vrouw omdat ze in Nederland geen geschikte partner konden vinden. De redenen hiervoor hebben wij al eerder naar voren gebracht. Het is waarschijnlijk voor de mannen boven de veertig veel makkelijker om op de Filippijnen of in Thailand een veel jongere vrouw te vinden. De vrouwen uit die landen hebben minder moeite met het grote leeftijdsverschil en het grote leeftijdsverschil tussen man en vrouw zal daar ook vaker voorkomen dan hier in Nederland. Ook zijn de ontmoetingsplekken voor ouderen in Nederland schaarser dan voor jongeren, waardoor internet en datingbureaus aantrekkelijke middelen zijn om zo een partner te zoeken. Deze middelen zijn vooral handig als je op zoek bent naar een vrouw die woonachtig is in het buitenland. Wat wij in de theorie tegen zijn gekomen is dat ouderen een grotere individuele vrijheid hebben bij het kiezen van een (huwelijks)partner. Zij hebben waarschijnlijk weinig last van ouders die hen beïnvloeden. Dit zou dus ook een verklaring kunnen zijn waarom het vooral veertigplussers zijn die op zoek gaan naar een Filippijnse of Thaise vrouw.

De motieven om voor een Filippijnse of Thaise vrouw te kiezen kunnen niet in verband worden gebracht met leeftijd of opleidingsniveau. Er zijn zowel oudere als jongere mannen die een Filippijnse of Thaise vrouw zoeken, hoewel de meeste mannen wel boven de veertig jaar zijn. Daarnaast zijn er zowel hogere als lagere opgeleiden die een Filippijnse of Thaise vrouw zoeken. Wat zij in zo'n vrouw zoeken is vaak hetzelfde, dit verschilt niet per leeftijd of opleidingsniveau. Zo zoeken zij in de Filippijnse/Thaise vrouwen vooral een zorgzame, ouderwetse en niet te geëmancipeerde vrouw. We kunnen hierin dus geen onderscheid maken naar persoonlijke kenmerken als leeftijd en opleidingsniveau.

De mannelijke respondenten dragen dezelfde redenen aan waarom Nederlandse mannen voor een Filippijnse of Thaise vrouwen kiezen en waarom Filippijnse en Thaise vrouwen voor een Nederlandse man kiezen. Ook op dit vlak kunnen wij niets zeggen over de invloed van leeftijd, opleidingsniveau en het herkomstland van de vrouw op de antwoorden op deze vragen. De Filippijnse/Thaise vrouwen willen volgens hen vooral een Nederlandse man om hun economische omstandigheden te verbeteren en door de

negatieve kenmerken van Filippijnse/Thaise mannen in relaties.

Ook de manier waarop de mannelijke respondenten voor het eerst in contact zijn gekomen met hun vrouwen is niet kenmerkend voor een bepaalde groep. Twee mannen met een lage opleiding en die nu begin veertig zijn, zijn zelf een vrouw wezen zoeken door middel van een vakantie. De ene respondent heeft zijn vrouw ontmoet tijdens een vakantie op de Filippijnen, de andere respondent heeft zijn vrouw ontmoet tijdens een vakantie in Thailand. Zij zijn zelf op zoek gegaan naar een vrouw en hebben dit dus gedaan door middel van een vakantie, waar andere mensen bijvoorbeeld via een datingbureau contact zochten met een Filippijnse of Thaise. Het is hier dus niet zo dat alleen mensen met bijvoorbeeld een goede opleiding en baan speciaal op vakantie gaan naar die landen in de hoop er een geschikte partner te vinden. We kunnen dus niet zeggen dat het voor mannen met een goede baan makkelijker is om vakanties te organiseren met als doel het vinden van een geschikte vrouw.

De mannelijke respondenten die via datingbureaus op zoek zijn gegaan naar een partner zijn zowel hoog- als laagopgeleid en hebben verschillende leeftijden. Wij hebben vooral veertigplussers onder onze mannelijke respondenten, dat ook al een verklaring kan zijn voor het vele gebruik van internet als ontmoetingskanaal. Zoals eerder is aangegeven zullen jongere mannen makkelijker op andere manieren vrouwen ontmoeten, zij kunnen gebruik maken van meerdere ontmoetingsplekken.

Ook kunnen wij geen bijzondere verbanden vinden in het proces van kennismaking tussen de mannelijke respondenten en hun vrouwen. De kennismakingen zijn over het algemeen allemaal op dezelfde wijze verlopen. Er zijn geen bijzondere kenmerken voor bepaalde groepen mannen.

Wel zien we dat mannen met een hoge opleiding sneller zijn getrouwd met hun vrouw dan mannen met een lagere opleiding. De mannen die binnen één jaar na het begin van de relatie al met hun partner zijn getrouwd zijn allemaal hoogopgeleid. Verklaringen hiervoor hebben wij niet in de literatuur kunnen vinden, maar wij hebben daar zelf wel een aantal verklaringen voor.

Ten eerste denken wij dat mannen die een hoge opleiding hebben genoten veel tijd besteden aan hun carrière, zij zullen dan ook meer tijd besteden aan hun baan en minder vrije tijd hebben. Deze mannen hebben veel baat bij een vrouw die voor hen zorgt, er is dus geen plek voor een geëmancipeerde vrouw die het zelf erg druk heeft

met haar carrière. De vrouwen uit de Filippijnen en Thailand worden door deze mannen ook als zorgzaam gezien. Ze zullen binnen een kortere tijd met hun vrouwen zijn getrouwd, omdat zij die vrouwen ook meer nodig zullen hebben in hun dagelijks leven. Een andere verklaring kan zijn dat de mannen zich snel willen binden, maar dit hoeft niet per se iets te maken te hebben met hun opleidingsniveau.

Een ander opvallend gegeven is dat mannen met een lage opleiding weinig verschillen zien tussen henzelf en hun partner in economische en culturele zin. Misschien zijn deze mannen wel getrouwd met een vrouw met een hoge opleiding of met een vrouw die van een hogere klasse afkomstig is. In ieder geval is er wel één mannelijke respondent die met een vrouw is getrouwd met een hoge opleiding waardoor hij waarschijnlijk geen economische en culturele verschillen ziet. Om een opleiding te kunnen volgen is het (vooral op de Filippijnen en in Thailand) aannemelijk dat je over voldoende geld beschikt (of dat je familie over voldoende geld beschikt), waardoor de economische verschillen tussen de Nederlandse man en zijn vrouw kleiner zullen zijn.

Het kan ook zijn dat lager opgeleiden minder scherpe waarnemers zijn van verschillen tussen henzelf en hun vrouw. Deze mannen kunnen bijvoorbeeld gelijke kenmerken vooronderstellen tenzij het tegendeel uitdrukkelijk naar voren komt.

Bijna alle mannen geven aan dat de culturele en economische achtergrond van de vrouw geen rol speelt. We kunnen hier dus geen onderscheid in maken naar opleiding en leeftijd van de mannen.

Als we kijken naar het onderwerp “religie” kunnen wij geen eenduidige kenmerken vinden voor een bepaalde groep respondenten. Zoals wij al eerder hebben aangegeven staan de respondenten erg open voor de religie van hun vrouw en respecteren zij deze, terwijl zij zelf geen of een ander geloof hebben. Het kan zo zijn dat de Nederlandse cultuur er iets mee te maken heeft. In Nederland treft men verschillende religies aan en is het geen probleem als de man en vrouw verschillende religies hebben. Aan de andere kant zijn de vrouwen van de respondenten ook erg open, zij stellen hun mannen niet verplicht om dezelfde religie als hen aan te nemen, maar er is sprake van wederzijdse acceptatie en respect. Zoals wij al eerder aan hebben gegeven kan een reden hiervoor zijn dat de mensen die naar elkaar op zoek gaan (zowel de mannen als vrouwen), bewust naar elkaar op zoek gaan waarbij zij dan ook rekening dienen te houden met de verschillen die er zullen zijn.

Er wordt door de mannen financiële ondersteuning geboden aan de schoonfamilie die nog in het land van herkomst (van de vrouw) wonen, dit gebeurt ongeacht opleiding en leeftijd. Financiële ondersteuning wordt door alle mannelijke respondenten als traditie beschouwd. Op dit gebied kunnen wij dus geen specifieke verbanden vinden, ook niet als we kijken of de man of vrouw zijn of haar eigen geld aan de familie geeft. Het geld komt óf van de man óf het is het geld van de man en vrouw samen. We kunnen dus ook niet zeggen dat mannen met een betere baan eerder geld geven aan de schoonfamilie dan mannen met een minder goede baan.

De echtgenotes van de respondenten worden door hen vooral als zorgzaam beschreven, ongeacht de kenmerken van de man. Op dit gebied kunnen wij dus ook geen verbanden vinden. We kunnen niet zeggen dat bepaalde groepen mannen voor een zorgzame vrouw kiezen. Bij onze respondenten zijn het zowel hoog- als laagopgeleiden, oudere en jongere mannen die hun vrouw als zorgzaam omschrijven. Misschien ligt het aan de opvoeding die de mannen van huis uit mee hebben gekregen dat zij hun vrouw erg zorgzaam vinden of op zoek zijn geweest naar een zorgzame vrouw. Het kan zijn dat hun moeders vroeger veel deden en zorgden voor het gezin, waardoor de mannen ook het zorgzame aspect zoeken in een vrouw. Er wordt weleens gezegd dat mensen partners zoeken die lijken op hun vader of moeder (mannen zoeken dan een vrouw die lijkt op hun moeder) .

Ten slotte kijken we of er verschillen zijn tussen mannen met een Filippijnse of Thaise vrouw. Wat ons opvalt, is dat er veel minder respondenten getrouwd zijn met Thaise vrouw. Een verklaring hiervoor kan zijn dat deze vrouwen zich minder aanbieden bij datingbureaus dan de Filippijnse vrouwen. De mannen die getrouwd zijn met een Thaise vrouw hebben haar niet ontmoet via een datingbureau, maar door een eigen zoektocht. De Thaise cultuur heeft, anders dan de Filippijnse cultuur, minder kenmerken van de westerse cultuur. Zo zijn de Thaise vrouwen van de respondenten boeddhistisch, terwijl de Filippijnse vrouwen katholiek zijn. Ook spreken de Filippijnse vrouwen beter Engels dan de Thaise vrouwen, dit komt ook door de Amerikaanse invloed. Eén mannelijke respondent is net als zijn vrouw ook boeddhistisch, de andere respondent is niet boeddhistisch, terwijl zijn vrouw dat wel is. Deze respondent geeft aan het wel eens te zijn met de boeddhistische ideeën, waardoor wij aannemen dat er sprake is van acceptatie en tolerantie.

Wij kunnen dus stellen dat er alleen duidelijke verschillen tussen de respondenten met een Filippijnse of Thaise vrouw zijn in de wijze waarop zij hun vrouw hebben ontmoet en het geloof dat deze vrouwen hebben.

De meest opvallende zaken die wij hier tegen zijn gekomen zetten wij nog even op een rijtje:

- de respondenten hebben technische beroepen of zijn docent;
- het merendeel van de respondenten is ouder dan veertig jaar;
- de mannen geven allemaal aan dat ze denken dat Nederlandse mannen op zoek gaan naar een Filippijnse of Thaise vrouw omdat deze zorgzaam zijn;
- mannen met een hoge opleiding zijn sneller getrouwd;
- mannen met een lage opleiding zien weinig culturele en/of sociaal-economische verschillen;
- alle respondenten geven aan dat zij openstaan voor de religie van hun vrouw;
- er zijn veel meer respondenten die zijn getrouwd met een Filippijnse vrouw dan met een Thaise vrouw.

6.3.2 Verbanden bij de vrouwelijke respondenten

Net als in het vorige hoofdstuk willen wij in dit hoofdstuk ook verbanden aantonen, maar nu aan de hand van de afgenomen vragenlijsten bij de vrouwen.

Onze vrouwelijke respondenten die op zoek zijn gegaan naar een Nederlandse man hebben verschillende leeftijden. De meeste respondenten zijn al wat ouder, namelijk een jaar of vijftig, maar we hebben ook respondenten in de twintig en dertig. We kunnen dus niet concluderen dat het meestal ouderen vrouwen zijn die op zoek gaan naar een Nederlandse man, omdat wij maar acht vrouwelijke respondenten hebben. Dit aantal is te klein om uitspraken te doen over de gemiddelde leeftijd van de vrouwen, die op zoek gaan naar een Nederlandse man. Onder onze vrouwelijke respondenten hebben vier respondenten een lage opleiding (hieronder verstaan wij een MBO-opleiding of lager) en hebben vier respondenten een hoge opleiding (HBO of hoger). We kunnen hier dan ook niet concluderen dat de vrouwen die een Nederlandse man zoeken alleen een lage of alleen een hoge opleiding hebben (gehad). De arbeidsmarktpositie van de vrouwen nadat zij zich hebben gevestigd in Nederland varieert. De vrouwen hebben verschillende

soorten beroepen en sommige vrouwen werken niet. Een verklaring voor het niet-werken kan zijn dat de man een goede baan heeft en genoeg verdient, of dat de man liever heeft dat de vrouw thuisblijft en het huishouden runt (een meer traditioneel rolpatroon). Over leeftijd en de hoogte van de opleiding kunnen wij dus geen bijzondere uitspraken doen.

Het valt wel op dat wij veel Filippijnse respondenten hebben en maar één Thaise respondent. Een verklaring hiervoor kan zijn dat de Filippijnen meer westers georiënteerd zijn in vergelijking met Thailand. De Engelse taal en het katholieke geloof hebben meer gemeen met het Westen, waardoor het voor Filippijnse vrouwen gemakkelijker zal zijn om zich in een westers land aan te kunnen passen.

De motieven om op zoek te gaan naar een Nederlandse of westerse man lopen uiteen. In veel gevallen is er niet specifiek naar een Nederlandse man gezocht, maar naar een westerse man. Een aantal vrouwen met een hoge opleiding konden geen man vinden op de Filippijnen. Een verklaring hiervoor kan zijn dat de Filippijnse/Thaise mannen niet aantrekkelijk voor hen waren door hun financiële omstandigheden, of doordat zij voor zichzelf een betere toekomst zagen liggen in het Westen. In Nederland hebben zij bijvoorbeeld meer kansen om zich te ontplooien en een betere levensstandaard. Het is voor hen een aantrekkelijke kans om het in armoede verkerende land te ontvluchten en een betere economische positie te verwerven. Eén vrouw met een lage opleiding (middelbare school) geeft duidelijk aan dat zij om economische redenen op zoek is gegaan naar een Nederlandse man. Waarschijnlijk kwam zij uit een arm gezin en zag zij dus een betere toekomst met een man uit het Westen. Een andere respondent met een lage opleiding is op zoek gegaan naar een Nederlandse man omdat zij slechte ervaringen had met mannen uit de Filippijnen. Zij dacht dus dat de mannen in het Westen beter voor haar zouden zijn. Dit kan ook te maken hebben met de mentaliteit van de mannen op de Filippijnen.

Het is aannemelijk dat de vrouwen die geen geschikte huwelijkspartner in hun vaderland konden vinden, te oud bevonden werden door de mannen daar. Wij hebben een aantal respondenten van in de vijftig jaar die geen geschikte partner in hun vaderland konden vinden. Het is in die landen gebruikelijk om op jonge leeftijd te trouwen, als je ouder bent maak je weinig kans om nog een man tegen te komen die met je wilt trouwen. Voor hen zou het dus een uitkomst zijn om een man te zoeken in het buitenland, om zo nog te

kunnen trouwen. We weten niet of het erg vaak voorkomt dat een oudere vrouw uit de Filippijnen of Thailand op zoek gaat naar een Nederlandse man of dat het toeval is dat wij meerdere oudere vrouwelijke respondenten hebben, maar wij zien de hoogte van de leeftijd wel als een belemmering om aan bod te komen op de Filippijnse of Thaise huwelijksmarkt.

De meeste respondenten denken dat een Nederlandse man voor een Filippijnse of Thaise vrouw kiest omdat zij als zorgzaam worden gezien. Dit komt overeen met het beeld dat de mannelijke respondenten hebben. We zien in het antwoord op deze vraag geen verbanden met opleiding en leeftijd, deze spelen hier dus geen rol. Ook het land waar de vrouw uit afkomstig is speelt geen rol.

We zien dat de economische motieven volgens de vrouwen de belangrijkste redenen zijn waardoor een Filippijnse/Thaise vrouw op zoek gaat naar een Nederlandse man. Volgens hen willen de vrouwen hun economische situatie verbeteren door te trouwen met een Nederlandse man. Dit motief wordt door alle respondenten aangehaald, ongeacht hun opleiding of leeftijd. Wel valt ons op dat de vrouwen die hoger opgeleid zijn niet alleen denken dat het om economische motieven gaat, maar dat andere motieven ook een rol spelen. De andere redenen die zij noemen zijn liefde en stukgelopen relaties. We kunnen hier dus zien dat er wel enig verschil bestaat tussen de denkwijze van laag- en hoogopgeleide vrouwen. De vrouwen die hoger opgeleid zijn denken wat breder dan de andere vrouwen, maar het kan ook zo zijn dat ze denken dat vooral onder de hoogopgeleide vrouwen economische motieven een minder grote rol spelen dan bij de lager opgeleide vrouwen. Om een goede opleiding te volgen moet je immers geld hebben. Een vrouw uit een rijke familie zou dus eerder de kans krijgen om te kunnen studeren dan een vrouw uit een armere familie, waardoor de economische motieven om op zoek te gaan naar een Nederlandse man voor de hoger opgeleide vrouwen een minder grote of geen rol speelt.

De meeste van onze vrouwelijke respondenten hebben gebruik gemaakt van internet en datingbureaus om zo in contact te komen met westerse mannen. Twee van de respondenten zijn met hun partner in contact gekomen via familieleden. Deze verschillende manieren om in contact te komen met een westerse of Nederlandse man

zijn niet kenmerkend voor vrouwen van een bepaalde leeftijd of opleiding, er is hier dus geen specifiek verband te vinden.

Wat ons wel op is gevallen is dat er een aantal vrouwen zijn die een lage opleiding hebben gehad en binnen anderhalf jaar met hun partner zijn getrouwd. Er is wel een respondent met een lage opleiding voor wie dit niet geldt. Bij de mannen zagen we dat de mannen met een hoge opleiding binnen een jaar na de eerste ontmoeting met hun partner zijn getrouwd, terwijl hetzelfde geldt voor de vrouwen met een lage opleiding. Het is voor ons niet eenvoudig om een verklaring te bedenken waarom deze vrouwen snel trouwen. Misschien heeft het te maken met de economische situatie en willen ze op deze manier zo snel mogelijk hun vaderland verlaten om in Nederland een beter leven te leiden. Waarschijnlijk zijn deze vrouwen sneller afhankelijk van hun man waardoor het voor hen ook gunstiger is om sneller te trouwen.

Ook geven de meeste respondenten aan dat zij wel culturele en/of economische verschillen zien tussen henzelf en hun partner. De vrouwen met een hoge opleiding zien vooral culturele verschillen, terwijl de respondenten met een lage opleiding zowel culturele als economische verschillen zien. Een verklaring voor het zien van alleen de culturele verschillen bij de hoger opgeleiden kan komen doordat zij zelf uit een beter milieu komen, waardoor de economische verschillen kleiner zullen zijn.

De respondenten geven wel allemaal aan dat de verschillen die er bestaan tussen hen en hun partner gewoon geaccepteerd worden door beiden, leeftijd en opleiding spelen hier dus geen rol.

Onze Thaise respondent is boeddhistisch en de Filippijnse respondenten zijn katholiek. Al deze vrouwen hebben van hun man gewoon hun geloof mogen behouden, ook al zijn hun mannen niet gelovig. Hun geloof werd dus geaccepteerd en gerespecteerd. De vrouwen werden niet verplicht gesteld om te trouwen met een man met hetzelfde geloof, ook al zijn de vrouwen van huis uit erg gelovig opgevoed. Religie speelt bij alle vrouwelijke respondenten wel een rol. Sommigen geven wel aan naar de kerk te gaan, maar bij de meeste vrouwen met kinderen (gezamenlijke kinderen met hun Nederlandse partner) speelt religie (bijna) geen rol in de opvoeding. We kunnen dus aannemen dat de vrouwen, ongeacht hun leeftijd en opleiding, wel in een bepaalde mate gelovig zijn, maar dat ze niet zo streng gelovig zijn dat hun partner of kinderen dit geloof ook moeten aannemen.

De meest opvallende zaken die wij hier tegen zijn gekomen zetten wij nog even op een rijtje:

- onder de respondenten bevinden zich zowel oudere als jongere vrouwen;
- er zijn vrouwen met een hoge opleiding, maar ook vrouwen met een lagere opleiding;
- de vrouwen met een hoge opleiding hebben niet alleen economische motieven om met een Nederlandse man te trouwen;
- het gebruik van internet bij het zoeken van een partner is vaak niet het idee van de vrouwen zelf;
- vrouwen met een lage opleiding zijn sneller getrouwd;
- vrouwen met een hoge opleiding zien vooral culturele verschillen tussen henzelf en hun man.

7. Conclusie

Door middel van dit hoofdstuk zullen wij u duidelijk maken of onze verwachtingen (gebaseerd op de bevindingen in de literatuur) overeenkomen met de antwoorden van de respondenten die wij hebben gekregen door middel van een vragenlijst. Wij zullen eerst per verwachting de overeenkomsten en verschillen duidelijk maken. Daarna zullen wij u het antwoord op de probleemstelling geven. Ten slotte zullen we de knelpunten die wij in ons onderzoek tegen zijn gekomen aan u kenbaar maken.

7.1 Uitkomsten verwachtingen

- 1) *Een gelijke culturele en sociaal-economische achtergrond wordt over het algemeen geprefereerd bij het kiezen van een partner, maar de liefdesrelaties die wij onderzoeken vormen hier een uitzondering op.*

Alle respondenten hebben bewust gekozen voor een partner met een andere culturele achtergrond. Bij de meeste respondenten was er ook sprake van een verschillende sociaal-economische achtergrond tussen henzelf en hun partner. Door bewust op zoek te zijn gegaan naar een Nederlandse man of Filippijnse/Thaise vrouw hebben de respondenten al indirect aangegeven open te staan voor iemand met een andere achtergrond. Wij zullen voor de mannen en vrouwen apart onze bevindingen weergeven die aansluiten op onze verwachting.

De vrouwen met een goede opleiding en/of afkomstig uit een welgestelde familie zien geen economische verschillen, terwijl alle vrouwen wel aangeven dat er culturele verschillen zijn. De vrouwen geven hierbij wel aan dat de verschillen gewoon geaccepteerd worden, er is sprake van aanpassing aan en respect voor de verschillen. De meeste vrouwen geven daarnaast aan dat zij zich op cultureel gebied wel hebben aangepast aan de Nederlandse cultuur of daartoe bereid zijn.

De verschillen in religie spelen geen grote rol binnen het huwelijk, deze worden door beide partners geaccepteerd en gerespecteerd. Soms is er wel sprake van een taalbarrière, vaak wordt er in het Engels gecommuniceerd. Dit kan soms lastig zijn bij het uiten van gevoelens, maar leidt niet tot al te grote problemen.

Net als de vrouwen geven de mannen aan dat er wel verschillen zijn, maar deze verschillen leiden niet tot problemen. Ook zij zeggen dat er over het algemeen sprake is van aanpassing. De verschillen weerhouden hen er niet van om voor hun partner te

kiezen, ze staan open voor de verschillen. De mannen met een lage opleiding zien weinig verschillen tussen henzelf en hun partner, maar dit kan ook afhankelijk zijn van de achtergrond van hun partner. In onze literatuurstudie is ook naar voren gekomen dat in Nederland de sociale achtergrond van een partner sowieso minder belangrijk is geworden, waardoor het kiezen voor een partner met een andere achtergrond niet meer zo bijzonder is.

We kunnen dus concluderen dat de verschillen geen rol spelen, ze zijn bewust op zoek naar een partner uit een ander land en hiermee nemen wij dus ook aan dat zij zich bewust zijn van de verschillen.

Het merendeel van de vrouwelijke respondenten kiest waarschijnlijk (dit geven ze niet allemaal toe) voor een Nederlandse man om hun economische situatie te verbeteren. Zij zijn dus bewust op zoek naar een partner met een andere sociaal-economische achtergrond en prefereren dit dan ook. Dit komt overeen met de literatuur die wij hebben gevonden, omdat deze aangeeft dat de economische situatie in het thuisland een belangrijke rol speelt bij huwelijksmigratie.

De mannen gaan volgens ons in dit geval bewust op zoek naar een vrouw met een andere culturele achtergrond. Zij zoeken in de Filippijnse/Thaise vrouwen iets wat zij niet kunnen vinden in de Nederlandse vrouwen, voornamelijk zorgzaamheid. Wij menen dat deze zorgzaamheid een onderdeel is van de cultuur op de Filippijnen of in Thailand, waardoor de mannen dus bewust op zoek gaan naar vrouwen met een andere culturele achtergrond.

2) Nederlandse mannen die niet aan bod komen op de Nederlandse huwelijksmarkt gaan op zoek naar een Filippijnse of Thaise vrouw (deze mannen staan open voor een huwelijk met een Nederlandse vrouw, maar deze vrouwen tonen geen interesse in hem).

Er is maar één respondent die aan deze verwachting voldoet. Misschien zijn er wel meer mannen die aan onze verwachting voldoen, maar zijn die toevallig niet in ons onderzoek terechtgekomen. Het kan ook zo zijn dat er mannen zijn die niet toe durven te geven dat zij niet aan bod zijn gekomen op de Nederlandse huwelijksmarkt, maar het is voor ons onmogelijk om daar achter te komen. Omdat wij maar één respondent hebben die aan deze verwachting voldoet, kunnen wij niet de conclusie trekken dat deze verwachting inderdaad klopt. Een reden voor het niet aan bod komen op de Nederlandse huwelijksmarkt zou de financiële situatie van de respondent kunnen zijn. Iemand die

naar Nederlandse maatstaven weinig verdient zal minder aantrekkelijk zijn voor de Nederlandse vrouwen. Dit kan bijvoorbeeld komen door de materialistische instelling van deze vrouwen, terwijl Filippijnse en Thaise vrouwen misschien minder materialistisch ingesteld zijn. Ook zal het inkomen van de man in de ogen van Filippijnse en Thaise vrouwen hoog zijn, omdat zij in hun thuisland rond moeten komen van minder geld. De verwachting zou wel enigszins kunnen kloppen, maar niet naar aanleiding van het onderzoek dat wij hebben verricht.

3) Nederlandse mannen die op de Filippijnse of Thaise huwelijksmarkt op zoek gaan naar een partner zijn vaak gescheiden en/of teleurgesteld in de Nederlandse vrouw (willen door hun ervaringen geen huwelijk met een Nederlandse vrouw).

Wij kunnen aannemen dat deze verwachting, na het doen van ons onderzoek, juist is. Er zijn maar drie respondenten die na de scheiding van een Nederlandse vrouw niet opnieuw een relatie aan wilden gaan met een Nederlandse vrouw, terwijl er erg veel mannen zijn die enigszins teleurgesteld zijn in de Nederlandse vrouw. Deze mannen zijn teleurgesteld, omdat zij bepaalde eigenschappen die zij zoeken in een vrouw niet in de Nederlandse vrouw kunnen vinden. Deze teleurstelling is gebaseerd op eerdere relaties die zij met Nederlandse vrouwen hebben gehad. Zij zagen het dan ook niet gebeuren dat zij (opnieuw) met een Nederlandse vrouw een relatie aan zouden gaan, zij waren dan ook van mening dat zij op de Nederlandse huwelijksmarkt geen goede huwelijkskandidaat zouden kunnen vinden. Hierdoor zijn zij uitgeweken naar de Filippijnse en/of Thaise huwelijksmarkt.

Deze mannen hebben dus wel ervaringen gehad met relaties met (een) Nederlandse vrouw(en), maar dit bleek voor hen geen succes te zijn, waardoor zij teleurgesteld zijn geraakt.

4) De Filippijnse of Thaise vrouw waarnaar de Nederlandse man op zoek is, wordt primair als een volgzaam en ongeëmancipeerde vrouw gezien door de Nederlandse man .

Van deze verwachting kunnen we wel zeggen dat hij klopt met de gegevens die wij hebben verzameld door middel van ons onderzoek. Er zijn een aantal mannen die toegeven dat zij een bepaald beeld hadden van de Filippijnse/Thaise vrouwen, waarin sterk naar voren kwam dat zij deze vrouwen als zorgzamer, volgzamer, meegaander en

minder geëmancipeerd zagen. Het beeld dat de mannen van tevoren hadden van deze vrouwen heeft volgens ons een rol gespeeld bij het bewust kiezen voor deze vrouwen, want waarom zou je een vrouw op de Filippijnen zoeken als je daar een negatief beeld van zou hebben? Wij snappen wel dat niet alle mannen dit beeld zo toe zullen geven, omdat het dan erg duidelijk is dat zij op zoek zijn naar een zorgzame en ongeëmancipeerde vrouw. Zij zullen zich hiervoor kunnen schamen of niet durven te zeggen wat hun echte beeld was van die vrouwen.

Wij hebben de mannen dan ook gevraagd of zij motieven kunnen bedenken waardoor andere Nederlandse mannen op zoek gaan naar Filippijnse of Thaise vrouwen, omdat de mannen hier misschien motieven naar voren brengen die ze zelf niet snel in een persoonlijke vraag zullen aangegeven. De motieven zijn volgens de mannen vooral het zorgzame karakter van de vrouwen uit die landen. Wij denken dat in dit antwoord ook iets persoonlijks en een kern van waarheid zit, vandaar dat wij denken dat dit antwoord ook van toepassing kan zijn op de vraag wat voor beeld de mannen van de vrouwen uit die landen hadden.

5) De Thaise en Filippijnse vrouwen kunnen worden getypeerd als zorgzame, volgzaam en trouwe vrouwen.

Ook deze verwachting klopt volgens ons met de gegevens die wij hebben gekregen door middel van ons onderzoek. De mannen geven aan dat de vrouwen inderdaad als zorgzaam, volgzaam en trouw kunnen worden getypeerd, al komt de typering “trouw” iets minder vaak naar voren vergeleken met zorgzaam en volgzaam. Bij de verwachting die we hiervoor hebben besproken hebben we al uitgelegd op welke manier wij hebben geconcludeerd dat de mannen de vrouwen typeren als zorgzaam, volgzaam en trouw.

Naast de mannen zijn het ook de vrouwelijke respondenten zelf die, al dan wel niet indirect, aangeven dat de vrouwen uit de Filippijnen en Thailand zo getypeerd kunnen worden. Dit maken zij duidelijk door de antwoorden die wij kregen op de vraag “waarom denkt u dat Nederlandse mannen met een vrouw uit de Filippijnen/Thailand een relatie aangaan/trouwen en niet met een Nederlandse vrouw?” De vrouwen gaven hier vrijwel allemaal aan dat zij denken dat dit komt door het zorgzame karakter van de vrouwen uit die landen. Daarmee impliceren zij dus ook dat zij vinden dat de vrouwen afkomstig uit hun landen zorgzamer zijn dan de Nederlandse vrouwen. Wij denken dat de zorgzaamheid van die vrouwen vooral voortkomt uit hun cultuur, waarbij het een gewoonte is dat de vrouw voor haar man en kinderen zorgt en het huishouden doet. Dit

kan komen door de opvoeding van huis uit en ook kan het zijn dat op school een traditionele rolverdeling tussen man en vrouw wordt aangeleerd. De vrouwen zullen ook wel beïnvloed worden door de rol die vrouwen uit eerdere generaties (oma en moeder) in hun familie moesten vervullen.

Zij zijn veel minder geëmancipeerd dan de westerse vrouwen, waarschijnlijk geldt dit vooral voor de vrouwen met een lagere opleiding, Volgens ons bestaat er wel een kans dat de vrouwen meer emanciperen als zij een langere tijd in Nederland wonen, omdat zij dan de Nederlandse cultuur en gewoontes over zullen nemen. Maar aangezien de vrouwen die wij hebben geïnterviewd nog niet zo lang in Nederland wonen, zal het bij hen nog niet echt van toepassing zijn.

6) Om culturele en economische redenen vallen de mannen, uit het herkomstland van de vrouwen, voor hen af als mogelijke partner.

Ook deze verwachting klopt met de uitkomsten van ons onderzoek. Als we kijken naar de economische motieven, dan zien we dat er vrouwelijke respondenten zijn die (in)direct te kennen geven dat deze een rol spelen bij hun keuze voor een Nederlandse partner. We kunnen dus stellen dat de betere economische positie van de Nederlandse mannen een rol speelt om op zoek naar hen te gaan en niet te zoeken naar een Filippijnse of Thaise man.

Maar niet alleen spelen economische motieven een rol, culturele motieven zijn ook belangrijk. Zo komt er in de antwoorden van de respondenten naar voren dat het gedrag van de mannen op de Filippijnen/in Thailand niet als positief worden ervaren. Er is sprake van machogedrag, egoïsme, drankmisbruik en onbetrouwbaar gedrag binnen het huwelijk. Het zijn niet alleen de vrouwen die dit naar voren brengen, maar er zijn ook mannelijke respondenten die dit te kennen geven. Zij kunnen het bijvoorbeeld hebben gehoord van hun vrouw. Hun vrouwen zouden dit als een reden kunnen zien om op zoek te gaan naar een westerse man, maar wij hebben niet van alle mannelijke respondenten hun vrouwen geïnterviewd, dus wij kunnen dit niet met zekerheid stellen.

7) *Door de globalisering en de toegankelijkheid van het internet is het voor Nederlandse mannen en Filippijnse/Thaise vrouwen gemakkelijker geworden om een geschikte partner te vinden.*

Het is voor ons een beetje lastig om te zeggen of deze verwachting echt klopt of niet met de theorie. Wij hebben namelijk alleen mensen een vragenlijst gestuurd die maximaal vijf jaar getrouwd zijn, terwijl de globalisering en het gebruik van internet al veel langer een rol spelen in het leven van de mens. Wij denken wel dat er vroeger meer gebruik werd gemaakt van correspondentieclubs en relatiebemiddelingsbureaus in plaats van het internet. We zien dat er onder de respondenten veel mensen zijn die via internet hun zoektocht zijn begonnen, dus internet speelt wel degelijk een rol. Waarschijnlijk hebben niet alle mensen op de Filippijnen en in Thailand internet, waardoor er ook andere communicatiemiddelen worden gebruikt, zoals het schrijven van brieven. Maar ook zijn er respondenten die hun man/vrouw hebben ontmoet via familie of bekenden en niet via het internet, hoewel internet wel als middel wordt gebruikt om het contact met elkaar te onderhouden. Het onderhouden van contact verloopt daarnaast ook vaak via de telefoon en het schrijven van brieven.

We kunnen dus niet met zekerheid zeggen dat vooral de toegankelijkheid van het internet een grote rol heeft gespeeld bij de totstandkoming van relaties tussen Nederlanders en Filippijnse/Thaise vrouwen, maar het zal de toetredingsdrempel wel hebben verlaagd. Het is wel een stuk makkelijker geworden door het internet om in contact te komen met andere mensen en daarnaast is het ook nog redelijk anoniem, waardoor mensen sneller geneigd zullen zijn om een eerste stap te zetten.

7.2. Beantwoording probleemstelling

Onze probleemstelling luidt als volgt:

Hoe kan worden verklaard dat er huwelijksrelaties tussen Nederlandse mannen en Filippijnse of Thaise vrouwen ontstaan?

Er zijn verschillende factoren die een rol spelen bij het ontstaan van liefdesrelaties tussen Nederlandse mannen en Filippijnse of Thaise vrouwen.

Voor de mannen geldt vooral dat zij op zoek gaan naar een Filippijnse of Thaise vrouw vanwege het karakter van deze vrouwen. Het is vooral het zorgzame en

ongeëmancipeerde karakter wat hen aanspreekt in de vrouwen. Er zijn verschillende motieven die hen ertoe aanzetten om op de Filipijnse en/of Thaise huwelijksmarkt een vrouw te zoeken. Veelal zijn zij teleurgesteld in de Nederlandse vrouw, waardoor zij het niet zien zitten om opnieuw een relatie met een Nederlandse vrouw aan te gaan. Het beeld dat zij van tevoren van de Filipijnse/Thaise vrouwen hadden spelen ook een rol, anders zouden ze niet specifiek op zoek gaan naar een vrouw uit deze landen.

Wij denken dat de meeste vrouwen om economische redenen op zoek gaan naar een Nederlandse man, al geven zij dat niet allemaal direct toe. Zij willen een Nederlandse man om hun levensstandaard te verbeteren en een betere toekomst op te kunnen bouwen.

Het zijn niet alleen de economische motieven die een rol spelen, ook kunnen er culturele redenen zijn. Zo komt naar voren dat het gedrag van de man in het thuisland van de vrouwen niet altijd even goed is. Zo zouden zij bestempeld worden als macho en onbetrouwbaar. De vrouwen nemen in hun thuisland vaak een ondergeschikte positie in. Er zijn vrouwen die deze positie willen ontvluchten en daardoor op zoek gaan naar een Nederlandse man.

Ook spelen de teleurstellingen in eerdere relaties een rol om niet opnieuw een relatie aan te gaan met een man uit het thuisland.

Ook speelt leeftijd voor beide partijen een rol. Het is voor “oudere” mannen eenvoudiger om een jonge vrouw te vinden op de Filipijnen of in Thailand. Deze vrouwen hebben namelijk minder moeite met het grote leeftijdsverschil, terwijl dit in het Westen minder vanzelfsprekend is. Ook is het voor de vrouwen makkelijker om op latere leeftijd (bijvoorbeeld na je 25ste) te trouwen, als zij een westerse man zoeken. Op de Filipijnen en in Thailand wordt er van je verwacht dat je al op jonge leeftijd trouwt. Vrouwen die op latere leeftijd nog niet zijn getrouwd hebben veel moeite om nog een man te vinden, terwijl het voor de westerse mannen geen probleem is als de vrouw al wat ouder is.

De respondenten geven allemaal aan geen moeite te hebben met de verschillen tussen henzelf en hun partner (wij hebben hier eerder al een verklaring voor gegeven). Deze open instelling van de respondenten voor mensen met een andere cultuur en achtergrond kan ook een factor zijn voor de totstandkoming van dit soort relaties. Er is hier waarschijnlijk eerder sprake van een persoonlijke eigenschap, dan dat de mannen

en vrouwen trouwen met iemand uit een andere cultuur tegen hun zin in. Ze hebben er immers zelf voor gekozen.

7.3 Kanttekeningen

Tijdens ons onderzoek zijn we tegen een aantal knelpunten aangelopen. Ten eerste was het moeilijk om respondenten te vinden die daadwerkelijk *bewust* op zoek zijn gegaan naar een Filippijnse/Thaise vrouw of Nederlandse man. We moesten vanwege de afbakening van ons onderzoeksterrein heel selectief te werk gaan. Er waren wel genoeg mensen die binnen de categorie Nederlands-Filippijns/Thais stel vielen, maar niet aan onze criterium voldeden van het bewust op zoek gaan naar elkaar. Gelukkig hebben we uiteindelijk wel voldoende respondenten gevonden.

Ten tweede viel het in eerste instantie tegen om van deze stellen zowel de man als de vrouw te benaderen. Dit kwam doordat wij eerst op zoek waren gegaan naar voornamelijk mannen en wij via hen niet in contact konden komen met hun vrouw. We weten niet wat hiervan de oorzaak was. Later zijn wij ook op zoek gegaan naar vrouwen en die hebben wel meerdere keren de vragenlijst ook door hun man in laten vullen.

Ten derde hebben we weinig literatuur kunnen vinden die ons onderzoek theoretisch kan onderbouwen. Tot ons geluk hebben we een Belgisch onderzoek gevonden waaruit we veel bruikbare informatie en theorieën konden halen. We hebben weinig Nederlandse en Engelse literatuur gevonden die bruikbaar was voor ons specifieke onderwerp. Veel van de onderzoeken die we hebben gevonden, die enigszins in de richting kwamen van ons onderzoeksthema, waren niet volledig te gebruiken omdat ze niet over de zogenaamde bruidendonorlanden gingen, maar vaak over mensen met verschillende afkomsten die woonachtig zijn in hetzelfde land.

Ten slotte weten we vanwege het nogal persoonlijke karakter van de vragen die wij moesten stellen voor ons onderzoek niet of de respondenten wel echt de waarheid hebben verteld. Een reden voor het niet volledig en/of eerlijk durven beantwoorden van de vragen, zou schaamte kunnen zijn. Bij de analyse van de antwoorden moesten wij constant rekening houden met sociaal wenselijke antwoorden die respondenten konden geven.

Literatuurlijst

Bronnen

Stichting Filippijnen Groep Nederland (2005). *De positie van vrouwen in de Filippijnen: Feminisering van de armoede*. Utrecht.

<http://www.filippijningroep.nl/article.php?articleid=5>

Relatiebemiddelingsbureaus

Bemiddelingsbureau TRBB

<http://www.trbb.nl/vragen.html>

Thai Dreamgirl: Dating & Matching Service

<http://www.thaidreamgirl.nl/faqs.html>

Literatuur

De Beer, J. & Harmsen, C. (2003). *Allochtone huwelijken*, in: *Bevolkingstrends* (pp. 33-36). Centraal Bureau voor de Statistiek.

Heyse, P., Pauwels, F., Timmerman, C. & Wets, J. (2007, Februari). *Liefde kent geen grenzen: Een kwantitatieve en kwalitatieve analyse van huwelijksmigratie vanuit Marokko, Turkije, Oost-Europa en Zuidoost Azië*. Rapport in opdracht van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding, gefinancierd door het Federale Wetenschapsbeleid.

De Hoog, C. (1974). *Partnerkeuze*. Amsterdam: Stichting Interuniversitair Instituut voor Sociaal-Wetenschappelijk Onderzoek (SISWO).

De Hoog, K. (2005). *Partnerselectie: Manoereren tussen sociale druk en individuele vrijheid*, in: Kok, J. & van Leeuwen, M.H.D. (redactie). *Genegenheid en gelegenheid: Twee eeuwen partnerkeuze* (pp. 85-101). Amsterdam: Aksant.

Hooghiemstra, E. (2003). *Trouwen over de grens: Achtergronden van partnerkeuze van Turken en Marokkanen in Nederland*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

Kalmijn, M. (1998). *Intermarriage and Homogamy: Causes, Patterns, Trends*. Annual review of Sociology, Vol 24, pp. 395-421.

Bijlagen

Bijlage I: Vragenlijsten

Vragenlijst voor de [man](#)

Vragen over de keuze voor een Filippijnse/Thaise vrouw

1. Heeft u **pogingen ondernomen** om op de **Nederlandse huwelijksmarkt** een partner te zoeken?
Zo ja, **waarom** bent u toch op de **Filippijnse/Thaise huwelijksmarkt** gaan zoeken naar een vrouw? Zo nee, waarom niet?
2. Heeft u er **bewust** voor gekozen om niet (nog een keer) met een **Nederlandse vrouw** een relatie aan te gaan/te trouwen? Zo ja, waarom?
3. Waarom heeft u gekozen voor een relatie/huwelijk met een **vrouw uit de Filippijnen/Thailand**? Zijn er **verschillen** tussen een relatie/huwelijk met een vrouw uit de Filippijnen/Thailand en een Nederlandse vrouw? Zo ja, wat zijn die verschillen?
4. Wat was uw beeld van de **vrouwen** uit het land waar uw huidige vrouw/partner vandaan komt? Is uw beeld over die vrouwen **veranderd** nadat u met uw huidige vrouw bent getrouwd/ een relatie bent aangegaan? Zo ja, in welk opzicht?
5. Waarom denk u dat **Nederlandse mannen** met een **vrouw uit Thailand/Filippijnen** een relatie aangaan/trouwen en niet met een Nederlandse vrouw?
6. Waarom denkt u dat **Filippijnse/Thaise vrouwen** met een **Nederlandse man** een relatie aangaan/trouwen en niet met een Filippijnse/Thaise man?

Kanaal waarlangs de partners elkaar leerden kennen

7. Hoe heeft u uw partner **leren kennen** (bijv. via datingsite/-bureau, advertentie, via familie etc.)?
8. Was het **uw eigen idee** om langs deze weg op zoek te gaan naar een partner? Zo nee, wie bracht u op dit idee? Zo ja, hoe kwam u op dit idee?
9. Kunt u beschrijven hoe het **proces van kennismaking** verliep?
10. Kreeg u **hulp** van andere mensen (bijv. mensen van het datingbureau) bij dit proces?
11. **Hoe lang** had u contact met uw partner voordat u met haar trouwde? **Hoe** onderhield u contact met elkaar?

Verschillen

12. Was er sprake van **culturele en/of sociaal-economische verschillen** tussen u en uw partner (**bij de eerste ontmoetingen**)? Zo ja, **waarom** kiest u voor iemand met een andere culturele en/of sociaal-economische achtergrond?
13. Welke belangrijke **verschillen** (in taal, leeftijd, religie, cultuur, traditie) bestaan er tussen u en uw partner? **Hoe** gaan jullie om met deze verschillen? Zorgen deze verschillen soms voor **problemen**?
14. Is er sprake van een **leeftijdverschil** tussen u en uw vrouw? Hoe **groot** is dit leeftijdsverschil? Levert dit leeftijdsverschil **problemen** op? Zo ja, wat voor problemen?

Omgeving

15. Wat vindt uw **omgeving** (familie, vriende, kennissen, collega's) ervan dat u getrouwd bent met een Filippijnse/Thaise vrouw?

Overige vragen

16. Hoe zou u uw **echtgenote** omschrijven?

Uw achtergrondgegevens

1. Leeftijd:
2. Geboorteland:
3. Afkomst ouders:
4. Burgerlijke staat:
5. Geboorteland van uw partner:
6. In welk jaar heeft u uw huidige partner leren kennen?
7. Hoe lang wonen jullie al samen in Nederland?
8. In welk land bent u met uw huidige partner getrouwd?
9. In welk jaar bent u met uw huidige partner in het huwelijk getreden?
10. Bent u al eens eerder getrouwd geweest? Zo ja, wat was de afkomst van uw ex-vrouw?
11. Hoogst genoten opleiding:
12. Beroep:

Vragenlijst voor de **vrouw**

Vragen over de keuze voor een Nederlandse man

1. Heeft u **pogingen ondernomen** om op de **Filippijnse/Thaise huwelijksmarkt** een partner te zoeken?
Zo ja, **waarom** bent u toch op de **Nederlandse huwelijksmarkt** gaan zoeken naar een man? Zo nee, waarom niet?
2. Heeft u er **bewust** voor gekozen om niet (nog een keer) met een **Filippijnse/Thaise man** een relatie aan te gaan/te trouwen? Zo ja, waarom?
3. Was u altijd al **van plan** om met een **Nederlandse/Westerse** man te trouwen?
Zo nee, hoe kwam u op dat plan? Zo ja, waarom?
4. Waarom heeft u gekozen voor een huwelijk met een **Nederlandse man**? Zijn er **verschillen** tussen een relatie/huwelijk met een **man uit uw eigen land** en een relatie/huwelijk met een **Nederlandse man**? Zo ja, wat zijn die verschillen?
5. Wat was uw beeld van de Nederlandse man **voordat** u naar Nederland kwam?
Is uw beeld over de Nederlandse man veranderd? Zo ja, in welk opzicht?
6. Waarom denk u dat sommige **Nederlandse mannen** met een vrouw uit de **Filippijnen/Thailand** een relatie aangaan/trouwen en niet met een Nederlandse vrouw?
7. Waarom denkt u dat **Filippijnse/Thaise vrouwen** met een **Nederlandse man** een relatie aangaan/trouwen en niet met een Filippijnse/Thaise man?

Kanaal waarlangs de partners elkaar leerden kennen

8. Hoe heeft u uw partner **leren kennen** (bijv. via datingsite/-bureau, advertentie, via familie etc.)?
9. Was het **uw eigen idee** om langs deze weg op zoek te gaan naar een partner?
Zo nee, wie bracht u op dit idee?
10. Kunt u beschrijven hoe het **proces van kennismaking** verliep?
11. Kreeg u **hulp** van andere mensen (bijv. mensen van het datingbureau) bij dit proces?
12. **Hoe lang** had u contact met uw partner voordat u met hem trouwde? **Hoe** onderhield u contact met elkaar?

Verschillen

13. Was er sprake van **culturele en/of sociaal-economische verschillen** tussen u en uw partner (**bij de eerste ontmoetingen**)? Zo ja, **waarom** kiest u voor iemand met een andere culturele en/of sociaal-economische achtergrond?
14. Welke belangrijke **verschillen** (in taal, leeftijd, religie, cultuur, traditie) bestaan er tussen u en uw partner? **Hoe** gaan jullie om met deze verschillen? Zorgen deze verschillen soms voor **problemen**?
15. Is er sprake van een **leeftijdverschil** tussen u en uw man? Hoe **groot** is dit leeftijdsverschil? Levert dit leeftijdsverschil **problemen** op? Zo ja, wat voor problemen?

Omgeving

16. Wat vinden de **mensen** (vrienden, familie, publieke opinie) uit **uw vaderland** van de huwelijken tussen de **vrouwen** uit uw land met een **Europese man**? Hoe staan uw **ouders** tegenover dit soort huwelijken?
17. Wat is de **rol van de familie** bij de keuze voor een partner?

Overige vragen

18. Is een **huwelijk belangrijk** in het land waar u vandaan komt? Zo ja, wat voor **betekenis** heeft het huwelijk daar?
19. Waarom hebben jullie ervoor gekozen om in **Nederland** te gaan wonen?
20. Was het voor u **moeilijk** om **naar Nederland** te migreren (door de wetgeving)?
21. Waren er **andere opties** geweest om legaal naar Nederland te migreren? Wat waren die opties?
22. Hoe zou u uw **echtgenoot** omschrijven?

Uw achtergrondgegevens

13. Leeftijd:
14. Geboorteland:
15. In welk land bent u opgegroeid?
16. Moedertaal:
17. Afkomst ouders:
18. Burgerlijke staat:
19. In welk jaar heeft u uw Nederlandse partner leren kennen?
20. Hoe lang woont u al in Nederland?
21. *Als u nog niet in Nederland woont:* Bent u van plan om naar Nederland te migreren? Zo ja, wanneer?

22. In welk land bent u met uw huidige partner getrouwd?
23. In welk jaar bent u met uw huidige partner in het huwelijk getreden?
24. Bent u al eens eerder getrouwd geweest? Zo ja, wat was de afkomst van uw ex-man?
25. Hoogst genoten opleiding:
26. Beroep:

Bijlage II: Gegevens respondenten

Hieronder vindt u de gegevens van onze respondenten. Aangezien we de respondenten hun anonimiteit hebben gegarandeerd zullen we geen namen vermelden. De respondenten zijn daarom gecodeerd met een nummer.

De Mannelijke Respondenten

Nummer	Leeftijd	Land vrouw	Opleiding	Beroep	Eerder getrouwd	Bron
01	41	Filippijnen	MTS	Metaalbewerker	Nee	SBP*
02	59	Filippijnen	MBO	Was controleur in haven, nu met pensioen	Nee	Via bekenden
03	51	Filippijnen	VWO	Controller	Ja, met Nederlandse	Bekenden
04	43	Thailand	MTS	Elektronisch ingenieur/tekenaar	Nee	SBP
05	47	Filippijnen	MBO	docent	Nee	Via bekenden
06	37	Filippijnen	LBO	elektromonteur	Ja, met Oekraïense	SBP
07	59	Filippijnen	WO	Docent wiskunde en economie	Nee	Via bekenden
08	59	Filippijnen	HBO	Was eerste stuurman, nu met pensioen	Nee	Via bekenden
09	46	Filippijnen	MBO	Inkoop-assistent	Nee	SBP
10	61	Filippijnen	MBO	Docent VO/HBO	Ja, met Nederlandse	SBP
11	28	Thailand	WO	Docent WO	Nee	Bekenden
12	61	Filippijnen	MBO	Grafisch vormgever/fotograaf	Ja, met Nederlandse	FIDOC**

* Via Stichting Buitenlandse Partner

** Via een mailinglijst van het Filippijnen documentatiecentrum (FIDOC)

De Vrouwelijke Respondenten

Nummer	Leeftijd	Land	Opleiding	Beroep	Eerder getrouwd	Bron
13	59	Filippijnen	WO	Lerares	Nee	Via bekenden
14	37	Filippijnen	Middelbare school	Fabrieksarbeider	Nee	Bekenden
15	56	Filippijnen	Middelbare school	Geen	Nee	Via bekenden
16	51	Filippijnen	MBO	Interieur verzorgster	Nee	FIDOC
17	26	Thailand	WO	Geen	Nee	Via bekenden
18	37	Filippijnen	WO	Professor Sociologie en Antropologie	Ja, met een Filippijn	FIDOC
19	50	Filippijnen	Middelbare school	Masseuse, Thuiszorg voor bejaarden, interieur verzorgster	Nee	FIDOC
20	52	Filippijnen	WO	Nutritionist	Nee	FIDOC

* Via Stichting Buitenlandse Partner

** Via een mailinglijst van het Filippijnen documentatiecentrum (FIDOC)

Bijlage III: Aantal huwelijken gesloten in de periode 1997–2001 naar herkomstland van de allochtone partner, stand 1 januari 2002

Herkomstgroepering	Man en vrouw eerste generatie allochtoon (zelfde land)	Man en vrouw eerste generatie allochtoon (verschillend land) 1)	Man eerste generatie, vrouw tweede generatie allochtoon 1)	Man tweede generatie, vrouw eerste generatie allochtoon 2)
Thailand	14	3	2	1
Filippijnen	75	6	3	5
Herkomstgroepering	Man eerste generatie allochtoon, vrouw autochtoon	Man autochtoon, vrouw eerste generatie allochtoon	Man tweede generatie allochtoon, vrouw autochtoon	Man autochtoon, vrouw tweede generatie allochtoon
Thailand	23	859	15	7
Filippijnen	17	774	9	8
Herkomstgroepering	Man en vrouw tweede generatie allochtoon 2)	Totaal		
Thailand	1	925		
Filippijnen	1	898		

1) Gerangschikt naar geboorteland van de man.

2) Gerangschikt naar geboorteland van de ouders van de man.

(bron: De Beer & Harmsen, 2003)